

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO–DOBOJSKI KANTON
OPĆINA MAGLAJ
OPĆINSKO VIJEĆE

Broj: 02-05-1-2623/17

Datum, 15.11.2017.godine

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA – DOBOJ CANTON
MAGLAJ MUNICIPALITY
MUNICIPAL COUNCIL

Z A P I S N I K

Sa Tematske sjednice – obrazovanje i upisna politika na području općine Maglaj
održane dana 15.11.2017.godine u 9,00 sati u sali
JU Dom kulture «Edhem Mulabdić» Maglaj

Sjednicom predsjedava Svjetlana Zamboni, predsjedavajuća Općinskog vijeća.
Sjednici prisutni općinski načelnik Mirsad Mahmutagić, Azra Čakrama, predstavnik općinske administracije.
Zapisničar, Nisveta Bašić

Predsjedavajuća OV,

Na osnovu člana 59. Poslovnika o radu OV, zaključaka Kolegija od 9.11.2017.godine i zaključka Općinskog vijeća broj: 02-05-1-1132/17 od 10.05.2017. godine danas održavamo Tematsku sjednicu – obrazovanje i upisana politika na području općine Maglaj, a nakon okončanja tematske sjednice i 11. redovnu sjednicu Općinskog vijeća.

Pored predstavnika parlamentarnih političkih partija, samostalnih vijećnika, predstavnika OSCE-a, javnih ustanova, javnih preduzeća, medija kako je to i uobičajeno za sjednice OV, na današnju Tematsku sjednicu su pozvani i gosti u skladu sa zaključcima OV o čemu ću reći u nastavku.

Pozvan je naravno i Općinski načelnik, rukovodioci općinskih Službi, Općinska pravobraniteljica, kao i predstavnici čiji materijali će biti razmatrani na današnjoj sjednici Općinskog vijeća.

Molim predstavnika Službe Općinskog načelnika i Vijeća da prozivkom vijećnika najprije utvrdi broj vijećnika na Tematskoj sjednici.

Današnjoj sjednici Općinskog vijeća prisustvuje 25 vijećnika.

Konstatujem da Općinsko vijeće može punovažno raditi, odlučivati i donositi odluke, zaključke i rješenja. Ovim je ispoštovan član 88. Poslovnika o radu OV Maglaj.

Otvaram Tematsku sjednicu općinskog vijeća – obrazovanje i upisana politika, a kao uvod u Tematsku sjednicu, a podsjećanja radi, upoznat ću vas o slijedećem:

Na 6. redovnoj sjednici Općinskog vijeća u okviru 18. tačke dnevnog reda: Informacija o radu i planu upisa u osnovne i srednje škole na području općini Maglaj doneseni su slijedeći zaključci:

I

U oktobru 2017. godine planirati Tematsku sjednicu – obrazovanje i upisna politika na području općine Maglaj, uključiti sve relevantne faktore sa kantonalnog a ukoliko je potrebno i viših nivoa vlasti. Uključiti realni sektor, privrednike općine Maglaj, Biro za zapošljavanje, predstavnike škola, Službu za BiZ, opću upravu i društvene djelatnosti.

*Tematsku sjednicu nismo održali u predviđenom terminu radi održavanja Skupštine ZDK i želje predstavnika OV i općinske administracije da na istoj doprinesu pozitivnom rješavanju statusa Inicijative za izmjene i dopune Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom koja je ušla u proceduru.

II

Općinsko vijeće podržava zaključke koje su zajednički potpisali direktori srednjih škola u Maglaju i koji će biti upućeni ka MONKS-u.

*Dakle, ti su se zaključci ticali upisne politike i broj učenika vezano za upis učenika u I razred srednjih škola za školsku 2017/2018. godinu

III

Ponoviti Inicijativu Općinskog vijeća Maglaj ka MONKS-u, a vezano za uvođenje obaveznog srednjeg obrazovanja po uzoru na druge kantone koji su to već uradili.

*Pretpostavljam da će šefica Službe nešto kazati o tome u svom kasnijem obraćanju.

IV

Komisija za obrazovanje sugerije Općinskom vijeću da se pokuša naći rješenje sa višim nivoima vlasti za problematiku manjka broja djece u osnovnim i srednjim školama, a prije svega da se riješi pitanje koje se odnosi na higijenu i pitku vodu unutar tih ustanova.

V

Za realizaciju svih zaključaka bila je zadužena Služba za BiZ, opću upravu i društvene djelatnosti.

Osim toga želim naglasiti da je nadležna Služba prikupila materijale po zaključcima Općinskog vijeća, te da ste na razmatranje dobili:

- JU OŠ «Maglaj» - Informacija o radu
- JU «Prva OŠ» - Informacija o radu
- JU OŠ «Novi Šeher» - Informacija o radu
- JU Gimnazija – Godišnji program rada JU Gimnazija
- MSŠ – Godišnji program
- Komunalno sanitarno-vodoprivredni inspektor – Informacija o kvalitetu vode u školama
- Općina Maglaj - Informacija o stipendijama studenata
- JU Opća biblioteka - Potrebe za stručnim kadrovima
- JU Centar za socijalni rad
- GEO put Maglaj – Potrebe za stručnim kadrovima
- «Bontex» Maglaj – Potrebe za stručnim kadrovima
- «HM» Maglaj – Potrebe za stručnim kadrovima
- «Natron-Hayat» - Potrebe za stručnim kadrovima
- JU Služba za zapošljavanje ZDK, Biro Maglaj - Podatci o stručnoj spremi nezaposlenih osoba
- Informacija o fluktoaciji radne snage u I-polovini 2017. godine, Vlada ZDK.

Potrebno je reći i to da je Služba Općinskog vijeća u skladu sa zaključcima sa 6. sjednice Općinskog vijeća na današnju sjednicu pozvala sve relevantne faktore kojih se tiče pitanje obrazovanja i upisne politike na području općine Maglaj i to:

1. Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK-
Ministar sa saradnicima;
2. Predstavnik Pedagoški zavod Zenica – Direktor;
3. Rektor Univerziteta u Zenici, profesor Damir Kukić, odnosno predstavnike Univerziteta;
4. Sindikat srednjeg i visokog obrazovanja, nauke i kulture ZDK;
5. Sindikat osnovnog obrazovanja ZDK;
6. Sve direktore, osnovnih i srednjih
7. Predsjednike školskih odbora svih škola na području općine Maglaj;
8. JU Služba za zapošljavanje ZDK, Biro;
9. Predsjednik Komisije za mlade;
10. Predsjednik Komisije za obrazovanje;
11. Udruženje privrednika Maglaj;
12. Udruženje privrednika «15.maj» Maglaj.

Sve goste srdačno pozdravljam i zahvaljujem se na izdvojenom vremenu, i pozivam vas da uzmu aktivnog učešća u današnjoj Tematskoj sjednici, kako bismo u interesu lokalne zajednice i šire donijeli konstruktivne i kvalitetne zaključke.

Zamolila bih vas da svoje prisustvo evidentirate na listi koja će vam biti dostavljena od strane predstavnika Službe OV i Općinskog načelnika.

Osim toga želim da sve prisutne pozovem da se večeras u 17,00 sati pridruže «Okruglom stolu» koji je organizovala Općina Maglaj. Gost «Okruglog stola» je Josip Juratović, član Njemačkog Bundestaga, a obzirom da je tema usko vezana i za našu tematsku sjednicu *'Izgradnja funkcionalnog pravnog sustava države BiH kao preduslov za privlačenje stranih investitora, školovanje srednjeg stručnog kadra primjenom dualnog obrazovanja u funkciji stvaranja mladog i stručnog kadra, te perspektive i izraženi problemi na putu BiH prema Europskoj Uniji'*.

Sve prisutne molim vas da se u svojim diskusijama drže današnje teme a to je obrazovanje i upisana politika.

Otvaram raspravu.

Ukoliko mi dozvolite ovdje imamo predstavnike dvije srednje škole u Maglaju JU MSŠ i JU Gimnazija «Edhem Mulabdić», oni bi htjela da se obrate Općinskom vijeću i predstavnicima Kantona sa jednim apelom koji bi pročitali za sve nas ovdje, a mislim da će taj apel dobro poslužiti i nama za diskusiju koja će se voditi u okviru ove tematske sjednice.

Osman Ibrahimović,

Poštovani predstavnici lokalne vlasti, srdačno vas pozdravljamo i nadamo se da ćete pozorno poslušati naše zahtjeve i poruke.

U petak, 17.11.2017. godine obilježava se Dan srednjoškolaca u znak sjećanja na studentske proteste koji su održani u Pragu 1939. godine. Studenti su protestovali protiv nacističke okupacije i streljani bez prethodnog suđenja.

I maglajski srednjoškolci će u petak realizovati nijemu šetnju kojom će dostojanstveno ukazati na problem odlaska mladih iz Bosne i Hercegovine. Danas smo tu jer ćete govoriti o obrazovanju, a učenici na najbolji način mogu kazati na važnost kvalitetnog obrazovanja. Nažalost, danas moramo izraziti naše nezadovoljstvo. Mladi su s razlogom nezadovoljni nedostatkom perspektive se izdvaja kao ključni problem zbog kojeg ova populacija ne vidi budućnost u Bosni i Hercegovini. Upućujemo inicijativu lokalnim vlastima da ostvare saradnju sa kantonalnim i federalnim nivoima vlasti i odgovorno rade na poboljšanju privrednog i ekonomskog ambijenta, kvalitetnom obrazovanju i strategijama zapošljavanja mladih ljudi. Zahtijevamo da pokažete više političke volje, da spriječite odlazak mladih. Svaki vaš korak u borbi protiv odlaska mladosti, uvjeravamo vas naša inspiracija jedna od najhumanijih stvari koju možete uraditi za ovu prelijepu zemlju. Molimo vas da ne ignorirate naše zahtjeve, jer država treba da zastupa potrebe, interese mladih. Imamo puno ideja i energije, ali smo nažalost sistemski zapostavljeni. Polahko gubimo nadu i prave uzore, inertnost i beznade razlozi su odlaska. Mi smo mladi ljudi koji se ne žele samo nadati, želimo raditi na izgradnji boljeg života, želimo da se ponovo cijene prave vrijednosti, idemo u školu, dobro učimo, imamo hobi, završavamo fakultete, radimo, ponašamo se pristojno, čuvamo tradiciju, poštujemo starije i volimo domovinu. To su vrijednosti koje želimo njegovati. Ali šta se desilo sa nama?

Nikoga više ne zanima kako smo učili, šta smo završili, da li smo dobri ljudi? Ne možemo se zaposliti u skladu sa stručnom spremom, neophodne su porodične, političke i druge veze. Dosta nam je sredine koja s podsmjehom gleda na svaki pokušaj, smije se porazu, a svaki uspjeh je samo prevara. Okoline koja nas pokreće da idemo ka tuđim avlijama. Nadamo se da ovo neće biti samo jedna točka dnevnog reda i dio jednog radnog dana. Nadamo se da smo probudili vašu svijest i savjest da će sve vaše buduće aktivnosti istinski biti usmjerene na stvaranju povoljnog ambijenta za ostanak mladih u Bosni i Hercegovini jer ne želimo biti ničiji, želimo biti nečiji. Ne želimo biti stranci, nego domaćini. Ne želimo podjelu nego jedinstvo. Ne želimo da nas grije sunce tuđeg neba. Ne želimo biti lažni, naizgled nasmijani i sretni predstavnici drugih zemalja, a u duši plakati za domovinom, našim roditeljima, prijateljima i rodbini.

Na kraju poruka za sve nas. Pokrenite se blaćenje zemlje u kojoj smo rođeni neće nam donijeti previše promjena, jer nismo mi toliko moćni da promijenimo kompletnu državu, ali zato možemo našu budućnost oblikovati onako kako mi to želimo. Vi ste dužni da nam u tome pomognete. Zahvaljujemo se u ime svih maglajskih srednjoškolaca i svih mladih ljudi Bosne i Hercegovine.

Predsjedavajuća OV, zahvaljujemo se učenicima svih srednjih škola, a kao što vidite ova lokalna zajednica osjetila je i ima senzibiliteta za probleme sa kojima se suočavaju mladi ljudi i koliko mi znamo ovo je i prvo Općinskog vijeće koje je organizovalo ovakvu tematsku sjednicu u nadi da će se pokrenuti lavina odluka na svim nivoima vlasti kako bi vama osigurali dobru, sigurnu i prosperitetnu budućnost.

Pozivam i sve ostale da se uključe u raspravu vezano za obrazovanje i upisnu politiku.

Vijećnik Firuz Galijašević, ispred Službe za zapošljavanje Biro Maglaj, iznio je statističke podatke o stanju evidentiranih osoba sa krajem oktobra 2017. godine, kakvo je trenutno stanje nezaposlenih, koliko ih čeka zaposlenje preko pet godina i koliko je mladih do 35 godina trenutno u određenom zanimanju nezaposleno.

ZANIMANJE		Po godinama starosti			UKUPNO
		Do 35 godina	Od 36 – 50 godina	Preko 50 godina	
SSS	Ekonomski tehničar	81	17	43	142
SSS	Elektroenergetski tehničar	48	6	3	57
SSS	Mašinski tehničar	23	16	15	54
SSS	Hemijski tehničar	30	1	0	31
SSS	Tehničar drumskog saobraćaja	15	2	5	22
KV	Bravar	37	39	28	104
KV	Plinski i vodoinstalater	50	12	1	63
KV	Zavarivač	23	3	1	27
KV	Metalostrugar	13	15	7	35
KV	Automehaničar	39	44	21	104
KV	Elektromehaničar	61	4	3	68
KV	Elektroenergetičar	10	26	0	36
KV	Krojač	75	71	7	153

KV	Frizer	146	43	3	192
KV	Prodavač	109	109	37	255
KV	Proizvođač celuloze i papira	41	69	36	146
KV	Hemijski laborant	43	0	0	43
PK	Knjigovezac (Spec.stručna škola)	13	5	0	18

ZANIMANJE		Dužina čekanja na zaposlenje			UKUPNO
		do 1 godine	1 – 5 godina	Preko 5 godine	
SSS	Građevinski tehničar	4	10	11	25
SSS	Tekstilni tehničar	6	9	7	22
SSS	Poljoprivredni tehničar	3	5	10	18
SSS	Medicinska sestra - tehničar	12	11	10	33
SSS	Tehničar za drvo	3	0	4	7
SSS	Prehrambeni tehničar	0	1	1	2
KV	Konobar	4	12	19	35
KV	Kuhar	4	4	17	25
KV	Zidar	8	14	24	46
KV	Tesar	4	5	6	15
KV	Elektroinstalater	2	4	1	7
KV	Vozač	8	15	17	40
KV	Pekar	1	1	0	2

ZANIMANJE		Po godinama starosti			UKUPNO
		Do 35 godina	Od 36 – 50 godina	Preko 50 godina	
SSS	Građevinski tehničar	4	14	7	25
SSS	Tekstilni tehničar	11	9	2	22
SSS	Poljoprivredni tehničar	1	11	6	18
SSS	Medicinska sestra - tehničar	18	5	10	33
SSS	Tehničar za drvo	2	1	4	7
SSS	Prehrambeni tehničar	1	1	0	2
KV	Konobar	10	12	13	35
KV	Kuhar	8	6	5	19
KV	Zidar	2	26	18	46
KV	Tesar	2	11	2	15
KV	Elektroinstalater	7	0	0	7
KV	Vozač	5	22	13	40
KV	Pekar	0	0	2	2

Ja ću imati nekoliko prijedloga, svrstat ću u grupe zanimanja.

1. Prvi prijedlog što se tiče tekstilne struke mi imamo još uvijek školu za krojače, mislim da je vrijeme da uvedemo i školu za tekstilnog tehničara, jer dugo vremena već postoji potražnja za tom strukom, a to možda i nije neka velika razlika u nastavnom osoblju.
2. Što se tiče građevinske struke, tu već dugo nemamo ništa vrijeme je ponovo da nam se vrati građevinska struka u školu, to su zidari, tesari i građevinski tehničari.
3. Što se tiče elektro struke, imamo elektroenergetski tehničar, imamo elektromehaničar, elektroenergetičar. Mislim da je vrijeme da se doda i elektroinstalater, pošto postoji potreba i za tim zanimanjima.
4. Imamo tehničar drumskog saobraćaja. Nadam se da je moguće uvesti i školu za vozače. Zašto da naši stalno idu da nabavljaju diplome, po Širokom Brijegu, Gračanici, Srebreniku, Živinicama, Bihaću i ne znam više gdje.
5. Što se tiče ugostiteljske struke, konobar, kuhar, pekar i prehrambeni tehničar četverogodišnja škola. Što se tiče pekara, koliko znam imamo 8 pekarskih radnji na području općine Maglaj. Imamo samo dva pekara. Mislim da bi se to trebalo napokon uvesti.

Vijećnik Mirza Bradarić, prije svega čestitam našim dragim učenicima i MSŠ i Gimnazije na hrabrosti i odlučnosti i da nam se obrate i da im čestitam na želji za angažmanom za radom, za nekom boljom budućnosti iako su i oni zajedno sa nama svjesni u kakvoj se zaista mi situaciji općenito država kao država nalazimo. Kolega Galijašević je dao statističke podatke, a u cilju što bolje rasprave i u cilju što boljih zaključaka kako bi ova tematska sjednica bila što efikasnija.

Imam neke statističke podatke obzirom da radim u Prvoj osnovnoj školi i koje sam zajedno sa kolegicama iz pedagoške službe uradio u zadnja dva dana. U Prvoj osnovnoj školi među učenicima 9-og razreda mi smo sproveli jednu anketu u fazonu da je sutra upis u srednje škole, šta bi to učenici naše škole upisali. Mi nismo ponudili ni jednu jedinu opciju, nego smo ostavili prazno da vidimo kako učenici razmišljaju samostalno bez ponuđenih nekakvih opcija.

Od 95 učenika ukupno u 9-tim razredima njih 83 je popunilo anketu:

Automehaničar 6 učenika; autoelektričar 4 učenika; zavarivač 8 učenika; ekonomska škola 7 učenika; od kojih dva učenika /ce žele upisati u Zenici, elektrotehničar energetike 8 učenika; gimnazija 18 učenika od kojih 1 učenik/ca želi upisati u Doboju, elektrotehnička opšti smjer 28 učenika; bravar 2 učenika; proizvođač celuloze i papira 3 učenika; mašinska škola 9 učenika; elektrotehnička smjer mehatronika 1 učenik; ugostiteljska škola smjer kuhar 2 učenika; tehničar za komunikacijske tehnologije 1 učenik; poljoprivredna škola 1 učenik; farmaceutski tehničar 1 učenik; kozmetičar 1 učenik; elektromehaničar 6 učenika; saobraćajna škola 25 učenika, medresa 6 učenika; medicinska škola 12 učenika; informatička škola smjer programer 2 učenika; fizioterapeutske škole 1 učenik; hemijski tehničar – laborant 9 učenika; građevinski tehničar 5 učenika; tekstilna škola 6 učenika; veterinarska škola 1 učenik; frizerska škola 10 učenika; trgovačka škola 4 učenika.

Ovdje moram napomenuti da svi anketirani učenici (83) nisu ponudili po tri opcije, a da isto tako ima mnogo učenika kod kojih se opcije zanimanja podudaraju.

Vijećnica Svjetlana Zamboni, gospodin Galijašević i gospodin Bradarić su načeli jednu ozbiljnu temu. Njihovi stavovi ukazuju na vrlo ozbiljno pitanje na području općine Maglaj, ali i šire. Ne radi se ovdje samo o tome koje profile mi imamo, radi se i o broju učenika. Na osnovu ovih anketa koje je iznio kolega Bradarić, ukoliko kažemo da ima još isto toliko učenika iz OŠ «Novi Šeher» i OŠ «Maglaj», vidjet ćemo da se za neke profile ne bi mogla planirati niti odjeljenja. Ono što je poražavajuće jeste da danas nemamo predstavnika Ministarstva i jako mi je žao što to moramo konstatovati. Mislim da Ministarstvo još uvijek ne uviđa problem na području lokalnih zajednica. Naime, radimo još uvijek po programima koji su postavljeni u srednje škole još po okončanju rata. Dakle, ne uvodimo nove profile, ne poštujemo realni sektor svoga društva, odnosno ne obezbjeđujemo sebi profile koji će sutra puniti kako Budžet Općine Maglaj, tako i Budžet Kantona, ali i Federacije. Ono što po meni treba da bude rezultat današnje tematske sjednice jeste da mi zapravo moramo insistirati na jednoj ozbiljnoj studiji koja bi se ticala ne samo općine Maglaj, nego i cijelog kantona, po pitanju struka koje se uvode u srednje škole. Ja sam provjerila Srednju tehničku školu u Tešnju gdje možete vidjeti fantastičnih profila za obrazovanje koji su bliski obrazovanjima ili profilima koji postoje u našim tehničkim školama, ili trogodišnjim školama u Maglaju. U Tešnju na izbor učenicima za upis daju 28 škola. Na jednoj od diskusija koje smo imali za izradu planske dokumentacije jedan od učesnika Savjeta plana je rekao da ima podatak da u Tešnju nema slobodne sobe u privatnim kućama jer dolaze učenici od svakuda da se tamo obrazuju.

Ono kako ja vidim Maglaj, a Maglaj je bio prepoznatljiv po svojim stručnjacima iz svih oblasti i dan danas imamo predstavnika ne samo u BiH nego svugdje po svijetu koji su naše Maglajlije, koji su obrazovanje stekli ovdje i ponijeli ih izvan BiH. Ono što ja mislim jeste da zaključak koji moramo napraviti na ovoj sjednici jeste da stvarno povedemo računa, tu su predstavnici sindikata pa će sigurno govoriti o zaštiti prava radnika i njihovim profilima, ako se gasi neko obrazovanje da će možda ponestati određenih struka, ali i Univerzitet mora uzeti učešća u ovome. Znači Univerziteti moraju biti svjesni da smo mi već proizveli previše profesora za razne oblasti. Univerziteti moraju biti svjesni da je tražena radna snaga na području industrijsko ZDK da su to inženjeri, da su to tehničke struke i da nije dovoljno imati samo Mašinstvo u Zenici, nego da moramo mi razmišljati i možda o elektrostrukama, inženjerima iz oblasti elektrotehnike, da moramo razmišljati o IT sektoru koji je najvažnije zanimanje trenutno kada je visoko obrazovanje u pitanju. Dakle, ja bih voljela imamo gospodu sa Univerziteta koji će zasigurno dati i svoje viđenje ove situacije, reći će nam kakvo je stanje i u drugim općinama ili željama učenika prilikom upisa. Ne znam da li ste vi nekada radili neku anketu srednjoškolaca. Ono što mi pogriješimo jeste da u startu nudimo djeci ono što već imamo. Ono što je uradila «Prva Osnovna škola» je odlična stvar i svima nama pokazuje da djeca žele nešto drugo, a ne samo ono što im mi nudimo kao gotov proizvod. Zato nam djeca odlaze. Mi djecu moramo po svaku cijenu zadržati. Na kraju ovo što sam govorila za ove stručnjake iz svih oblasti, Maglaj može i mora postati prepoznatljiva općina po proizvodnji «mozgova». Mi to možemo, mi zaista imamo jako puno obrazovanih osoba, mi možemo sa ovim nastavnim kadrovima i sa ovim stručnjacima i ovim proizvodnim kapacitetima na području općine Maglaj možemo postati prepoznatljiva općina koja može privući i učenike s drugih općina da se dolaze kod nas školovati. I mi smo odlazili u druge općine pa se školovali, završavali srednje škole zato što nismo imali ono što smo željeli u općini iz koje dolazimo. Mislim da upravo u tom smjeru treba i da idemo i da to treba da bude strateški cilj i ovog OV i ove lokalne zajednice i naše administracije.

Dakle, da mi postanemo centar, a ne da djeca moraju odlaziti u druge općine i tamo pronalaziti profile za obrazovanje za kojima teže ili koji će im sutra osigurati sigurno zapošljavanje, ili dalje obrazovanje.

Prof. Malik Čabarabdić, Prorektor za međunarodnu saradnju i osiguranje kvaliteta na Univerzitetu u Zenici, sve vas pozdravljam i u ime Rektora Univerziteta prof. Damira Kukića koji danas nije mogao doći, ali Univerzitet je ovdje zastupljen sa Prorektorom a također imamo i našu članicu Upravnog odbora.

Želio bih vam se zahvaliti na pozivu, ovo je prva općina u ZDK, odnosno prvo Općinsko vijeće koje je Univerzitet pozvalo na jedan ovakav sastanak, što je sa naše strane vrlo interesantno i zahvaljujemo vam se na tome. Naravno kako imate vi ovdje problema o kojima se govori problem upisa, problem nastavka školovanja za srednje škole, sa tim istim problemima se i mi susrećemo na Univerzitetu. To je neki opšti trend i u zadnjih par godina na Univerzitetu Zenica, a po informacijama i na svim drugim javnim Univerzitetima u BiH značajno je opao broj studenata koji se upisuje na prvu godinu. Mi smo i prije radili na tome, ali naravno ovakva situacija nas je potakla da u zadnjih godinu-dvije intenziviramo naš rad u vezi toga, odnosno da privučemo što je moguće veći broj studenata. Naravno naša prva ciljana grupa su potencijalni studenti iz ZDK, gdje spada i Maglaj. Ono što je do sada rađeno to je uglavnom neke posjete članova Univerziteta pred upisne rokove gdje su posjećivane srednje škole i gdje se Univerzitet u Zenici predstavljao i podcrtavalo se ono zbog čega bi bilo interesantno za te svršene srednjoškolce, da upišu upravo Univerzitet u Zenici. Bilo je tu još nekih «dana otvorenih vrata» u Zenici na kojima su neke škole uzele učešća, neke nisu gdje smo pozivali sve srednjoškolce da dođu na naš Univerzitet da vide šta tu ima i šta sve mogu upisati. To se u zadnje vrijeme pokazalo kao nedovoljno i naravno mi se trudimo da pojačamo svoje aktivnosti, to je taj pad broj studenata je bio i jedan od glavnih uzroka nedavnog «Okruglog stola» koji je održan na Univerzitetu u Zenici vezano upravo za ovu problematiku, a i ostale probleme sa kojima se naš Univerzitet susreće, a na kojima je aktivno učestvovala i Vlada ZDK sa Premijerom na kojem su doneseni i zaključci. Ja ću navesti 1-2 koji su vezani za tu upisnu politiku.

Jedno od najvažnijih pitanja za razvoj Univerziteta u Zenici jeste pitanje upisa novih studenata i zapošljavanje svršenih studenata. U posljednjih nekoliko godina uočen je trend smanjenja upisa na prve godine studija Univerziteta u Zenici iako se radi o pojavi sa kojom su suočeni i drugi univerziteti. Univerzitet u Zenici će u narednom periodu preduzeti niz aktivnosti da se ovaj trend zaustavi.

Jedna od tih mjera je omogućiti stipendiranje većeg broja studenata, odnosno razmotriti mogućnost stipendiranja iz vlastitih sredstava. Potrebno je kreirati programe zapošljavanja najboljih studenata, izgraditi posebne programe za obavljanje pripravničkog staža sa firmama koje saraduju sa Univerzitetom, stvaranje institucionalnih mogućnosti i obaveza za zapošljavanje najboljih studenata, te će se razmotriti modaliteti podsticanja studija za deficitarna zanimanja kroz stipendiranje ili kreditiranje studenata koji se odluče za upis na te studije.

Ne znam koliko su vijećnici upoznati sa tim Univerzitet u Zenici danas ima osam fakulteta. Dakle, nije to više što se tiče tehničkih nauka samo Mašinski fakultet, sada imamo i Politehnički fakultet sa smjerovima proizvodni biznis, odnosno građevinarstvo. To je studij koji je izbacio prvu generaciju studenata, naravno tu je i Fakultet metalurgije koji je nedavno promijenjen nazi u Metalurško-tehnološki fakultet upravo sa ciljem nekog proširenja područja djelovanja čiste metalurgije koja je koliko-toliko atraktivna. Upravo je to bio cilj da se proširi djelovanje tog fakulteta i na ostale grane tehnologije. Naravno neke od tih su bitne i za ovo područje. Što se toga tiče da ćemo na neki način sa Općinom Maglaj sa gradskim Vijećem i sa svim privrednim subjektima koji rade na području Maglaja, intenzivirati saradnju. Evo jedan od načina koji bih ja predložio mi na Univerzitetu imamo formiran Forum stejkholdera, to je tijelo koje na neki način savjetima utiče na rad Univerziteta. Zamolio bih vas koliko možete sa ovog mjesta ili vi ili privredni subjekti da **nam predložite nekoga ko bi aktivno učestvovao u radu tog Foruma stejkholdera, gdje bi nam iz prve ruke dostavljao prijedloge kako da se ta saradnja sa Univerzitetom poboljša.**

Ako imate bilo kakvih pitanja tu sam i obratite se.

Vijećnik Mustafa Buljubašić, ova tema koja je danas je meni omiljena jer smatram da tu imam puno šta reći. Svoj radni vijek sam odradio u proizvodnji, tamo gdje se stvaraju nove vrijednosti i moja diskusija bit će zamjerke na sve ono što smatram da bi trebalo promijeniti da bi danas nama svima bilo bolje. Govorim iz razloga što sam penzioner, što imam ogromno iskustvo i što sigurno znam razloge ovog stanja u cijeloj našoj državi, a ne samo u Maglaju. Zato ću se posvetiti nekim realnim analizama, a ne analizama. Realna analiza je ovo kakvo je stanje na birou, da ljudi ovo što pišu, pišu šta bi oni volili da budu. Zašto ne pišu ono čega nema. To ću danas u sojoj diskusiji ovdje da napomenem.

Mi imamo u ovoj državi zaštićen administrativni sektor, sektor koji je na budžetu, pa i firme koje su na budžetu. Zar to nije razlog zbog čega nemamo radnog osoblja? Veliki je razlog ljudi koji rade. Ovi zahtjevi omladine što su iznijeli, potpuno opravdano, oni su mladi oni jednostavno ne znaju šta je bilo kad se radilo pa malo bilo rada u firmama pa i udarnički se radilo i stvaralo i proizvodilo. Toga danas nema, svagdje je to tako i vi ćete sami ocijeniti, a ja ću kazati zbog čega je to tako.

Ovdje kažem da svi analitički podaci stoje oni su takvi kakvi jesu oni se ne mogu promijeniti. Biro ne proizvodi radnike, zanimanja on samo usmjerava i evidentira stanje koje je s te strane i oni mogu uticati čega treba upisati, čega nema i ništa drugo ako ih neko posluša. Znači treba nešto novo stvarati. To su nova radna mjesta u privredi i u

poljoprivredi. Da bi to otvorili moramo početi nagradivati, početi razmišljati o tome zašto ti ljudi rade i zbog čega neće tu da rade. To moramo mi početi ovdje razmišljati. Nama to mora biti jasno i da će doći to jedan dan. To je blizu država je prezadužena ono što smo uradili, više smo dužni svijetu, nema tu ništa, a mi znamo šta smo naslijedili kad smo došli evo da računamo od rata pa do sada. Ne stvaramo ili stvaramo ono što stvaramo stvaramo na kredit. Ja samo da napomenem, uzmimo Maglaj kaže nema se gdje zapošljavati. Evo sad otvorite firmu sa 100 ljudi u Maglaju i da primi 25 do 30 godina mlade ljude neće da rade. Neće da rade, zašto neće da rade zato što u Maglaju imamo oko 2.500 hiljade ljudi koji imaju platu do 500 KM sa toplim obrokom. Molim vas imal odgovor na to. Sviju nas pitam ja znam da ima, mora se vrednovati realni sektor. Bez realnog sektora sve će stati, dolazi vrijeme brzo. Ne proizvodimo ništa ne dajemo, a oni koji hoće raditi oni odoše vani oni imaju posla. Izuzeo bih iz ovih zanimanja zdravstvo. Zašto zdravstvo, pa zdravstvo ima posla i u Austriji, Francuskoj, Njemačkoj svugdje jer su ljudi od te struke. Šta ovdje vi imate kad završi učenik on nema ništa. Proizvod školstva je onaj rad pripravnčki staž koji treba da se odradi. Ja kad sam završio zanat 1965. godine ja sam dan odmarao i sutradan sam otišao na posao i imao sam odmah platu i zarađivao sam dvije-tri plate one u normi radio. Neki nesu, neki jesu al ja jesam. Bez vrednovanja tih stvari ne zaboravite da nema napretka. Vrednovanja radno proizvodnih radnih mjesta od koga svi živimo i na kraju od koga ćemo živjeti. Vidimo da su nam oranice neuzorane, nepokošene, možemo izvest mesa koliko hoćemo, treba proizvodnja, zašto je to hranimo ljude koje ne bi trebali hraniti, dajemo im platu a mogli bi da rade. Rekao je američki ekonomista zaposlite one kojima dajete pare. Mi to ne radimo mi i dalje radimo isti, mi i dalje guramo ljude u administraciju to je opterećeno to ne može više, jel to rješenje. To su trenutna rješenja ljudi koji vode te poslove. Znači tražimo razlog, razlog je u tome što nije vrednovan proizvodni rad, ili realni sektor. Sve dok to ne budete i budite spremni vi koji ne radite tamo da će se nekad to stanje promijeniti. Ja moram nešto napomenuti ono što sam ja doživio 1970-tih godina su nama iz prosvjete u proizvodnju došli radnici da ih ne nabrajam, a da ne govorimo u «Natron» koliko je takvih ljudi došlo. Tamo su bile pare si su se radovali ako preduzeća posluju pa će i njima biti, ako nema u «Borik», «Gradini», «Natron», nema ni u Općini para. Tako je bilo stanje, danas se sve to zaobilazi, niko ne gleda onog što radi, samo su važni oni koji tamo negdje u toplu sjede.

Kad su u pitanju stepeni obrazovanja mi čujemo III stepen i on ne zaslužuje više. Ne zaboravite da je III stepen vrijedio V-tog stepena u neka vremena prije ovoga. Ta vremena nisu prošla, sve ono što je u našem školstvu bilo prije 90-tih godina, sad je u njemačkom, austrijskom itd. gdje se ljudi plaća rad. Gdje se plaća vrijednost koju si proizveo i zato ljudi neće ovdje da rade i neće htjet raditi i nemojte se nadat da će oni htjet raditi. Ovo rade sad priučeni ljudi. Nije to priučeni čovjek i onaj koji je završio školu. Onaj ko je završio školu, onaj ko je priučeni on nema tehnološkog obrazovanja, on nema more stvari i vi to znate, on mora da zna tehnologiju materijala s kojim radi, bilo da je to platno, guma, drvo, željezo, kad ta svojstva bude znao a to je ono što treba školstvo da uradi praktična nastava treba da uradi i to u fazi školovanja, a ne kasnije za pripravnčki. Pogledajte željeznice. Željeznice su dužne državi pola milijarde, preko 200 miliona su dužni samo PIO-u. Ja sam penzioner to u i moje pare. Imaju plate prosjek 1.500 KM. Pogledajte «Gras», «Telecom», «Elektroprivredu» to su velike plate. Onda su u pravu kad se nastavnici bune ili doktori, pa ona što čisti ima platu doktora. U pravu su ljudi a to su državna bogatstva i onaj zrak, i ona voda i ono pod zemljom, i to trebaju da uživaju svi građani ove zemlje a ne pojedinci i ostale firme. To se mora promijeniti, vi koji to možete gore na vrhu kazati, ja vas molim prenesite ovo da se mora početi vrednovati rad i imat ćemo svi. Danas Bosna može sve izvest. Mi smo mala država. Ne može doći neko na televiziji i reći nije milion maraka ništa za državu. Pitajte penzionera koliko je taj milion maraka. Sve se svelo i onda iz toga proizilazi mito, korupcija i ostalo. Okrenimo se proizvodnji, okrenimo se razvoju države jer od toga se živi. Nek se vara administracija, vlade raznih nivoa da mogu ovako vječno živjeti. Neće moći, ono što izvezeno, uvezeno i onoliko para kad bi dali ovdje našim ljudima mi bi svi dobro živjeli. Izgleda da baš na mjesta dolaze nestručni ljudi što pokazuju najnovija dešavanja i u našoj općini. Mislim da oni koji su htjeli nešto da čuju da je ovo ono pravo rješenje. Da mi je neko ponudio da budem predavač na ovakvom ili većem skupu, naravno da bi se ja bolje pripremio imao bi ovdje osnove napisane o kojima bi pričio direktno i tačno. Nažalost mi gdje god dođemo pričamo ovako, a niko ne kaže šta treba uraditi, kako uraditi da bi nam svima bilo bolje, a ja mislim da je to ovo što sam ja pričio.

Vijećnik Safet Jašić, Što se tiče Kluba vijećnika SDA podržavamo sve dosadašnje diskusije, prijedloge i mislim da sve ide u ono pravcu da bi napravili neki boljitak, a pošto je u pitanju obrazovanje i mi ćemo imati svoje prijedloge po ovom pitanju i nadam se na kraju da ćemo doći bar do nekih rješenja. Prijedlozi Kluba SDA su sigurno prijedlozi koji će koristiti i djeci koja pohađaju osnovne i srednje škole na općini Maglaj i uposlene u školama i onim koji traže posao na općini Maglaj. Tako je Klub SDA došao do nekih 5-6 svojih prijedloga i nadam se da ćete pažljivo slušati.

1. Šta u stvari ima za cilj održavanje Tematske sjednice na temu obrazovanja i upisne politike. Obzirom da smo u materijalima koje su dostavile osnovne i srednje škole, a koji su vjerovatno dostavljeni na zahtjev Općinskog načelnika i sa sadržajem koji je vjerovatno i tražen.

2. Predlažemo da OV svojim zaključkom traži da se promijene nastavni planovi i programi u osnovnim i srednjim školama, obzirom da su isti zastarjeli i prevaziđeni i iste treba unaprijediti i prilagoditi aktuelnom trenutku i budućem vremenu.

Mnogo je bilo diskutantata i nadamo se da će biti i poslije mene, a malo smo se osvrnuli na problem nedostatka djece, najveći problem je nedostatak djece koji je možda i proizveo niz problema o kojima mi govorimo. Iz tog razloga Klub vijećnika SDA ima prijedlog.

3. Predlažemo da Općinsko vijeće traži izmjene Pedagoških standarda a pogotovo imajući u vidu demografsku sliku Kantona i BiH.

4. Predlažemo da se provedu aktivnosti na prekvalifikaciji kadrova koji se nalaze na evidenciji nezaposlenih, od strane lokalne zajednice, ali i od strane Kantona kroz projekte iz ove oblasti u skladu sa zahtjevima tržišta rada.

Vidim predstavnike Sindikata i žao mi je što nema predstavnika Ministarstva i na početku sam rekao zašto su naši prijedlozi ovakvi kakvi jesu.

5. Predlažemo da se promijene kriteriji kod zapošljavanja nastavnog osoblja, uključujući i cijenu koštanja troškova prijevoza na posao i s posla, i uštede koje bi ostvarilo Ministarstvo ukoliko bi se na određen način davala prednost kadrovima iz lokalne zajednice na području na kojem egzistira ustanova, osnovna ili srednja škola u kojoj se vrši prijem uposlenika, te da se uvedu novi kriteriji i vrednuju određenim brojem bodova.

Vidjeli smo što se tiče u izvještajima škola, šta su potrebe škola, gdje zaista treba obratiti posebnu pažnju.

6. Predlažemo da Općina u Budžetu predvidi sredstva za rješavanje projekata vodosnabdijevanja područnih škola, ograđivanja školskih dvorišta, osvjetljavanja područja oko škole i dvorišta škole, te sitnih popravki na školama, a što bi doprinijelo poboljšanju uslova za odvijanje nastave, bezbjednosti naših učenika, te izgradnju sportskih igrališta kao što je to rađenom i u ranijem periodu.

Ja se nadam da su naši prijedlozi kratki, konkretni, nisu teški ali zaista trebamo posebnu pažnju posvetiti o broju djece, a sad bi to otvorilo mnogo tema. Ovih naših 6 prijedloga nadam se da će naći svoje mjesto na kraju.

Šaban Bubalo, ovdje sam u svojstvu Sindikata osnovnog obrazovanja Kantonalnog odbora ZDK koji broji preko 3000 članova. Sinoć me predsjednik nazvao i rekao slobodno istupi ispred 17000 članova Sindikata osnovnog obrazovanja Federacije BiH.

Tema je za pohvalu i o njoj se treba možda puno više razgovarati, ali problem u ovom društvu prije svega su reforme. Mi možemo danas pričati koliko hoćemo ali ključnu stvar to su reforme koje očito u ovoj državi ne idu. Očito se koče iz kojekavih razloga, ja ne znam. Najnovija reforma koja je trebala da polučiti neke rezultate to je Reformska agenda, gdje je obećano dosta toga, a pogotovo rasterećenje privrede. Ključna stvar je rasterećenje privrede, odnosno rasterećenje realnog sektora. Malo prije smo čuli da omladina neće da radi. Posljedica neprovođenja reforme je i ovo. Normalno da neko neće da radi ako od svoga rada ne može da živi, ne može sam sebe da izdržava, nažalost takve su plate. Mislim da niske plate su posljedica neprovođenja reformi. U Federaciji BiH je najopterećeniji rad. U RS je rasterećeniji za 10%. I dok god ne uđemo u rasterećenje rada, a da država i državne institucije pune Budžet iz nekih drugih izvora košto se radi na zapadu nećemo napraviti nikad pomak. Ključno je pitanje rasterećenje realnog sektora, umanjeње po nekim računicama koje smo mi radili u Sindikatu. Privreda se mora rasteretiti 30%. Od svih fiskalnih, parafiskalnih poreza, doprinosa i ono što se rastereti 30% svih 30% treba usmjeriti u plate. Da bi se kupovna moć građana povećala samim tim povećanjem kupovne moći građana došlo bi do kupovine proizvoda ono što privreda proizvodi. Problem je i siva ekonomija, danas ja znam u Maglaju koji su krenuli, otvorili obrt da su ga nakon godinu dana zatvorili, zato što imaju nelojalnu konkurenciju. Kakav obrt da budeš u sistemu kad oko tebe se vrti troje koji nisu u sistemu. Nisi konkurentan i moraš propast i ako se ovako nastavi mislim da će na kraju krajeva svi propasti. Ovo govorim zato što se 35 godina pored što radim u prosvjeti bavim i obrtom, tačnije od 1983. godine vodim jedan obrt do današnjeg dana nadam se uspješno jer nisam još zatvorio. Dokle ću ne znam, ali ako se ovako nastavi mislim da neću dugo.

Što se tiče obrazovanja prateći unazad par godina često se spominjalo ovdje neke perspektive u Maglaju što se tiče turizma, poljoprivrede, stočarstva. Šta mi danas imamo u obrazovanju, kakva je to Strategija razvoja općine Maglaj? Gdje je ta Strategija? Šta iz te Strategije može da se izvuče pa da kažu e ovo treba i da se prezentira ovim mladim. Prije svega žao mi je što su ovi mladi ljudi otišli. Dobar je pomak što su izašli i nešto javno rekli, jer danas je očito teško imati stav, a pogotovo da ga se javno kaže, jer očito bude posljedica. Žao mi je što ovi mladi srednjoškolci nisu ostali ovdje do kraja da čuju neke druge stvari pa da dobiju malo više snage da pokušaju djelovati za svoju budućnost.

Ono što mislim da bi trebao da bude zaključak a to je:

1. Da se reforme koje su planirane, koje su u toku da se pod hitno i u potpunosti moraju provesti.

Što se tiče upisne politike evo svi znamo, gospođa Svjetlana je rekla da u nekim općinama u okruženju nema sobe od učenika iz drugih općina. Ja mislim da i u Maglaju postoji prostora, postoji načina da se nađe neka zanimanja koja će biti prihvatljiva i djeci iz Zavidovića, Tešnja, Doboja, pogotovo mi se ne možemo nositi sa medicinom Tešnja, Zenice, Gračanice čujem i Žepča, ali možemo nešto krenuti prvi. Možemo krenuti govorim o turizmu, ja ne znam gdje ima neka da bi neko završio da otvori turističku agenciju da radi kao turistički vodič, da vrši prezentaciju jer to je ozbiljan posao u svijetu. Ne znam šta je sa poljoprivredom, šta je stočarstvom. Svjetlana je ponovo spomenula IT, šta je to sa računovodstvom koje je perspektivno svugdje pa i kod nas. Zašta naša

Gimnazija, ili SMŠ ne bi postala informatička gimnazija, da se specijalizuje za nešto što će biti prepoznatljivo u okruženju. Da nam dođu i da im mi počnemo iznajmljivati naše stanove i sobe koje stoje prazne. Ima mnogo pitanja, žao mi je iznenađen sam nedolaskom iz Pedagoškog zavoda. Mi iz Sindikata stojimo i često smo inicijatori mnogih procesa u obrazovanju, nekad sa uspjehom, nekad sa neuspjehom i evo spomenuli ste oko izmjene Pedagoških standarda. Nažalost prije par mjeseci je bila javna rasprava Zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju. Vrlo mali broj ljudi je bio, nismo bili zainteresovani kad se donose zakoni, kad se donesu zakoni, onda vidimo probleme. Što se tiče pedagoških standarda pošto je Zakon o srednjem obrazovanju usvojen u osnovnom iz nekih neslaganja oko prevoza učenika, ono što sam i ja bio pokrenuo da, a to je da svaki učenik bez obzira na kilometražu treba da ima besplatan prevoz, pogotovo imajući na umu 9-togodišnje obrazovanje, imajući na umu psihofizički razvoj djece koji kreću u osnovnu školu to je sa 6,5 godina bez obzira da li ima 3km, 5 km, da treba da ima pravo na prevoz. I tu je zapelo, nadam se da će do nove godine se ovaj Zakon usvojiti i da će se ići u izmjene Pedagoških standarda. Međutim, očito moje zapažanje što je gospodin Jašić rekao izmjene Pedagoških standarda u smislu nedostatka djece, pa mi u ZDK imamo najneracionalnije obrazovanje što se tiče broja učenika u odjeljenju. Mi odjeljenje formiramo sa 16 učenika. Kanton Sarajevo 24. Mi smo toliko spustili broj učenika u odjeljenju da je to više ekonomski neizdrživo. Znači šta ima 16 učenika i danas možeš formirati jedno odjeljenje u osnovnoj školi. To je vrlo mali broj. Nekad kad sam počeo raditi svako odjeljenje je imalo 36,37,38 učenika. Danas uzmem neke slike pa brojim učenike koje sam nekad imao u razredu nijedno odjeljenje mi nije bilo ispod 36 učenika. Danas je 16.

Osvrnuo bi se na famozne kriterije koji su bili kritika svega i svačega, a ja kažem da je to možda najveći uspjeh Sindikata, a to je što je spriječio značajnu korupciju u sistemu. Imate Pravila, imate proceduru i ne može i danas svi oni kritičari koji su u to vrijeme govorili, danas nema direktora koji danas u osnovnoj i srednjoj školi neće reći ovo je dobro, zato što nas je rasteretilo, oslobodilo koje kakvih pritisaka i gluposti. Izradom pedagoških standarda pošto sam bio učesnik, moramo poštovati Ustav, a Ustav kaže slobodan protok, ljudi, robe i kapitala. Ne možemo mi ograničiti gospodo nekoga koji živi pored škole da ima prednost da radi u toj školi. Vjerovatno će izmjene Zakona o doprinosima, porezima možda neke stvari pomjeriti, ali što se tiče prevoza i to, nadam se pa će možda manje biti interesenata neko da ide da radi iz Zenice u Maglaj, a neće mu biti plaćen prevoz, a neće sigurno u današnjem iznosu. Možda će biti nešto simbolično pa će razmisliti da li mu se to isplati ići na kraj kantona.

Ono što bih htio još da kažem, danas tačno je da se upis učenika vrši prema postojećem kadru nastavnika. Mi smo iz Sindikata imali i tu prijedlog. Čitavo vrijeme pričamo o nekom dualnom obrazovanju, cijeloživotnom obrazovanju i svemu tome. Šta znači, mi smo to pogrešno počeli da primjenjujemo. Ja sam završio jedan predmet i moje cjeloživotno obrazovanje je da se samo usavršavam, tu a nije tačno. Ja kao prosvjetni radnik koji imam pedagogiju, koji imam metodiku uz malo više truda, seminara mojih priprema, ja se moram pripremiti osposobiti da predajem i druge predmete, pogotovo predmete koji su srodni sa mojim predmetom, ili za kojim imam afiniteta, tako da bi se upis prilagodio željama i potrebama i tržišta i djece a da nastavni kadar ne bi se proglasio tehnološkim viškom, a to je praksa iz zapada.

Jasminka Šehić, predsjednica UO Univerziteta u Zenici, moram reći da mi je vrlo drago da se kod nas u Maglaju ovakva jedna tematska sjednica održava i ja nisam čula da je još negdje bila. Želim izraziti sve svoje pohvale Općinskom vijeću našem i Načelniku, a ako hoćemo da ovo sve ima efekta, svi mi znamo probleme, pogotovo ovdje nas je dosta iz prosvjete, znamo probleme u našoj lokalnoj zajednici, znamo one koji su malo zavirili na Univerzitet. Gospodin Prorektor vam je rekao i probleme na Univerzitetu, ali mislim da su najveći problemi u našem kantonu i dalje u tome što mi, općine međusobno sebe doživljavaju kao rivale i univerziteti sebe doživljavaju kao rivale i ako hoćemo da bilo šta od ove sjednice bude uspješno, mislim da bi odavde trebali nekakvu inicijativu prema našem osnivaču. Znamo da je i obrazovanje i srednjoškolsko ipak na kantonalnom nivou, Univerzitet je na kantonalnom nivou, osnivač nam je Skupština. Da razmislimo o ovome a i Prorektor je pomenuo postojanje ovog Foruma stejkholdera, možda nije loša ideja **da prema Skupštini, odnosno osnivaču uputimo inicijativu da se osnuje jedan tim, da li možda da ovaj Forum stejkholdera pređe u takav tim na nivou kantona, koji bi snimio situaciju, ne znamo ni mi u Maglaju, ne znaju ni na Univerzitetu gdje kakvi studenti, koliko studenata mi imamo po pojedinim univerzitetima, kakvi su njihovi problemi. Puno tu podataka nedostaje koje bi nam opisalo sadašnje stanje u našem obrazovanju i u lokalnoj zajednici i na Univerzitet i u Kantonu. Bilo bi dobro da u takvo tijelo uđu svi predstavnici općina upravo ovo što je gospodin profesor rekao da u takav tim uđe svaki predstavnik iz svake naše općine, predstavnici Univerziteta i da onda snimimo postojeću situaciju, da vidimo gdje to kojoj općini šta treba, kakve su mogućnosti naših škola, kakve su mogućnosti našeg Univerziteta i za to cijeloživotno učenje i za ovo gdje po kojoj općini treba zanimanja. Naravno ni jedan sindikat neće dopustiti da ostane neko bez posla, ali i mi iz obrazovanja smo svjesni toga da se djeca danas upisuju prema postojećim zanimanjima i da trebamo biti otvoreni. Treba naći sredinu ali moramo priznati da nema naša lokalna zajednica tu snagu, nego to moramo ipak na nekakvom širem nivou uraditi i prvo snimiti situaciju a onda predložiti nekakve moguće buduće korake. Mislim da je ovo već kasno i za takvu inicijativu obzirom da 6-7 mjeseci brzo prođe, sad će slijedeća akademska godina, pa bi onda to možda trebalo za nekakvu narednu upisnu godinu da imamo nekakvu sliku za ubuduće.**

Vijećnik Firuz Galijašević, moram reći da se ne slažem sa jednim od prijedloga kolege Jašića, koji kaže da nezaposlene osobe trebaju da urade prekvalifikaciju. Znači mi svake godine ćemo proizvoditi uvijek ista zanimanja i non-stop da nezaposlene osobe rade prekvalifikaciju. Zar nije lakše da nastavno osoblje uradi prekvalifikaciju, jeste lakše.

Vijećnik Hajrudin Ferić, želim da izrazim zadovoljstvo što je ova tema danas na dnevnom redu i što imamo priliku i da iznesemo različita mišljenja. Zaista je bilo dosta ovih inspirativnih izlaganja i diskusija i a bit će ih sigurno još više. Ponukan tim inspirativnim izlaganjima, najprije ću da postavim par pitanja i sebi i vama svima, a onda i da predložim nekoliko zaključaka koje smo mi sinoć na mom političkom organu imali i gdje sam zadužen da ih ovdje i pročitam odnosno da budu ravnopravno uvršteni kao prijedlozi zaključaka.

Osnovni cilj, i naša namjera danas ovdje jeste da vidimo da sagledamo mogućnosti onog što naše škole i mi kao Općinsko vijeće, odnosno administracija realno možemo da učinimo da poboljšamo uslove i određene stvari u narednom periodu. Svjesni i to zaista moramo biti svi svjesni toga da je ovo toliko upleteno, umreženo tematsko područje u kojem zavisi od puno faktora bilo kakva promjena. Sam sistem obrazovanja koji je i vi ste prethodno to rekli prethodni diskutanti, ali krut, inertan na bilo kakve promjene i na bilo kakve modifikacije. To je jednostavno takav sistem. Tu se naravno isprepleteni razni sociološki, demografski, politički, ekonomski faktori koji utiču na ono što mi trenutno u Maglaju imamo kad je u pitanju obrazovanje i upisna politika. Bilo šta i bilo gdje da razgovaramo i da predlažemo neke zaključke zaista moramo biti realni u cijeloj ovoj priči. Ono što je gospodin Buljubašić ovdje rekao na uopšten način i gdje sam ja barem tako razumio je potpuno u pravu, moramo postaviti sami sebi pitanje, zašto je na području ZDK preko 350 medicinskih tehničara na birou više godina, a takva je jagma pomama da se upiše pogotovo s onih gore područja u tešanjskoj Srednjoj medicinskoj školi i mi ćemo doći do toga odgovora, da ljudi odoše zato što žele u inostranstvo. Dakle, nije potražnja zdravstvenog sektora za medicinskim tehničarima toliko koliko je potražnja u Evropskoj uniji. Isto tako ja zaista ovdje vrlo često govorim da smo došli u fazu da je dobro plaćen posao, bez obzira da li se radi o građevinskim radnicima, da li ste radi o inženjerima o medicinskom osoblju, variocima itd. jednostavno tjera ljude da odlaze iz Maglaja i ono što se slažem jedan od tih zaključaka ili preporuka ovog Općinskog vijeća da **poslodavci vode računa o toj cijeni sata iz prostog razloga što sigurno mnogi i ovdje u Maglaju i cijeloj BiH, zaista ostvaruju ekstra profit na toj cijeni u kojoj naravno gubi trpi radnik i na kraju krajeva nije poželjno da se tu zaposli.**

Hoću da kažem da ovo što govorimo i to crno tržište ono je činjenica i bez obzira o kom se kadru radi koji izađe iz škole, također utiče na to da bilo kakva škola, bilo kakvo otvaranje biznisa prije svega u obrtu ubija bilo kakvu ideju da se krene s tim. Ne kažemo da nema dobrih primjera ali to su vrlo rijetki primjeri. Mi bi trebali da ovdje djelujemo i to je poruka sa onog sinoćnjeg skupa ono što kažu misli globalno, radi lokalno da zaista počnemo razmišljati i da privučemo učenike sa strane iz drugih općina ovdje u Maglaj, pa da se i ovdje traži soba ili ne znam da se upiše ili u Gimnaziju ili MSS i naravno da treba snimiti tržište i potrebe ne samo u Maglaju, a pogotovo u ovim regionalnim mjestima.

Prijedloga imam četiri. Možda već i sada mogu da nam daju odgovor predstavnici Gimnazije i MSS, da li je moguće da se to uradi, koje vrijeme na koji način Elaborat za uvođenje odsjeka informatičke gimnazije i prema zvaničnim podacima ovo je trenutno najtraženije i najprofitabilnije zanimanje koje se može naći na tržištu rada, osim elektrotehničkog i informatičkog fakulteta ne školu se ovi kadrovi. Svim učenicima koji se upišu na ovaj smjer omogućuje se ne samo da rade u najprofitabilnijim firmama, nego da doslovno rade i od svoje kuće za najbolje svjetske kompanije i da za to budu jako dobro plaćeni. Ovo znam i iz nekih vlastitih iskustava da je to zaista tako da ljudi mogu iz svog stana da rade za London, za Tursku za SAD i imaju podaci koji su za 2 naredne godine samo u Evropskoj uniji treba preko milion ovih informatičara, a SAD-u takođe u naredne tri godine će tražiti milion dodatno takvih kadrova. Opet pominjem ovo su poslovi koji se od kuće mogu raditi.

Također da ove informatičke gimnazije u ovom smislu kako je mi doživljavamo i nema u našoj regiji, ja koliko znam postoji u Kantonu Sarajevo, oni su uradili jedan elaborat ima u Tuzli i Travniku koliko imam informacija. Također ono što je važno ovdje pomenuti, a to je spomenuo da se uradi Elaborat o toj ekonomskoj opravdanosti o uvođenju ovog smjera mehanotronike. Prikupljajući informacije i na našem skupu od sinoć, a pripremajući se za ovu Tematsku sjednicu čuo sam da samo ovaj odsjek postoji u Sarajevu i Banja Luci, a da je takva potražnja za tim kadrom da je to nevjerovatno. Osim toga i Kompanija «Natron-Hayat» je stavila to kao potrebu u nekom narednom periodu. To su ta dva.

Šta mi možemo još da uradimo, možemo planirati sredstva u budžetu samo ne znam na koji način i kako se ona realizuju, ako se i realizuju treba malo pametnije osmisliti, a to je ono što mi je Strategiji razvoja imamo zove se Biznisgej. U cilju podizanja tog poduzetničkog duha kod mladih ljudi još iz osnovnih škola da se u cilju promocije poduzetništva i inovacija realizuju projekti u saradnji sa osnovnim školama gdje se kontinuirano promoviraju poduzetništvo i inovacije. Postoje tu razna lepeza, razni načini od sajмова, izložbi suvenira, od malih pijaca itd. naravno da tu imaju stručni ljudi i stručne službe i ljudi iz obrazovanja koji mogu u tome pomoći, ali da postoji na zapadu praksa da se subotom izađe na pijacu da djeca iz osnovnih škola sve one svoje stare stvari igračke, školske predmete jednostavno izlažu i prodaju onima kojima je takođe potrebno, razmjenjuju i stvara se jedan od tih način da se stvara i taj poduzetnički duh. I ono što je

važno mi bez obzira koji kadar ovdje da proizvedemo, žalosno je kad kroz sistem obrazovanja ako roditelji, a vrlo teško će to uraditi, ako roditelji nisu usadili onaj filing kod učenika, da ono što ljudi znaju, što steknu kroz znanja i vještine kroz osnovno, srednje obrazovanje, ili fakultet ne mogu i da prodaju na tržištu, onda je džaba bilo kakva škola. Trebamo biti svjesni toga da ovo obrazovanje o ovim potrebama govorimo u narednom periodu u budućnosti.

Ono što također jedan od tih zaključaka jeste da se poveća fond sati praktične nastave i obuke u privrednim subjektima. Ja ovdje imam u glavi memorisan jedan lijep primjer koji je bio ovdje kojeg je Općinski načelnik realizovao prije 3-4 mjeseca, to je u stvari saradnja između «Natron-Hayat» i «Fuel Boss» u kojem je nekoliko mladih ljudi imalo praktično obuku za varioce, gdje im je bio osiguran odmah posao. Mi znamo svi da ovi mladi ljudi koji su prošli kroz tu vrstu obuke će biti traženi ne samo u Maglaju, vrlo brzo nego bilo gdje u Evropskoj uniji Italije, Njemačke. To je ono što nam zapravo treba što više praktične nastave, što veći fond sati u privrednim subjektima. Na koji način podsticati, stimulirati privredne subjekte, javne ustanove, preduzeća, kompanije, obrtnike itd. da se napravi ta saradnja i o tome treba dobro osmisliti i biti proaktivan, ne ono poslati pismeno ponudu, pa nema odgovor, nego u kontinuitetu samo na tome raditi.

Također je već spominjao konkretan primjer, podsticati demografski razvoj tu nam zaista treba jedan plan nama na Općinskom vijeću koji će se uraditi zajedno sa obrazovnim institucijama, postići demografski razvoj raznim beneficijama u školi, u bolovanju, u prijevozu, u nabavci školskog pribora i materijala i subvencioniranju pri rješavanju stambenih prilika. To je također gospodin Buljubašić pomenuo, ako se i zaposli jedna mlada osoba gdje ima platu 350-450 ili 600 maraka, a naravno da smo si mi realni i da razmišljamo o tome kako ćemo ući u bračnu zajednicu, kako ćemo da to dijete koje naravno svi želimo i planiramo kako ćemo da ga hranimo, planiramo da se razvija i raste, osiguramo neku pretpostavku ako ne možemo bez kredita da kupimo stan, zemlju, da kupimo kuću ili da izgradimo kuću. Vrlo rijetko mogu ljudi da dignu te stambene kredite od 30 i više hiljada maraka, a faktički i mi kao lokalna zajednica imamo ovdje puno mogućnosti da pomognemo ovdje u podsticanju rješavanja stambenog pitanja, a zaista smo malo ili ništa uradili na tom pitanju. To mora nama da bude i moralni, politički i svaki drugi zadatak vrlo brzo u skorom vremenu kako i na koji način podsticati individualnu i stambenu izgradnju.

I ono što je također posljednje, a to je da razmislimo o tome o čemu su već ljudi govorili o tom sistemu cjeloživotnog učenja, odnosno ti kvalifikacija, usavršavanja itd. i da vidimo da li ima mjesta i koje je mjesto Domu kulture u svemu tome.

Tanković Ermin, direktor MSS, čuli smo dosta komentara koji mogu proći kao konstruktivni, bilo je i onih koji nisu takvi. Ja ću prije svega ovo što sam se pripremao za ovu sjednicu prvo da kažem, pa ćemo pokušati odgovoriti i na neka pitanja koja su se ovdje čula.

Na škole se može gledati iz dva ugla, iz ugla zadovoljenja dječijih prava, što kažu Međunarodne konferencije o zaštiti dječijih prava i možemo gledati iz ugla privrednika koji smatraju da su škole mjesta gdje se treba proizvoditi radna snaga. Mi u školama prije svega gledamo na škole kao mjesto gdje se trebaju da zadovolje dječija prava, a osnovno dječije pravo je pravo na kvalitetno obrazovanje. Upravo iz tih razloga kada se radi o ovoj upisnoj politici koja se svake godine ovdje «zabavljamo se» malo na općinskom vijeću oko te upisne politike mi svake godine od prilike govorimo jedne te iste stvari, pa svake godine dobijamo jedna te ista pitanja i nikako da se usaglasimo. Ja se nadam da ćemo poslije ove današnje sjednice konačno neke stvari razumjeti i dogovoriti radi budućeg.

Prvi korak koji mi radimo u MSS Maglaj kada je u pitanju upisna politika, jeste provođenje ankete među učenicima koji završavaju osnovne škole. Dakle, u toj anketi mi navedemo sva zanimanja i zvana koja škola može da ponudi u ovom trenutku i ostavimo jednu praznu liniju na kojoj učenici mogu da napišu školu koju mi nismo ponudili. Nakon dobivenih tih rezultata te ankete pristupa se analizi te ankete na sastanku koji se organizuje sa predsjednicima stručnih aktiva unutar škole. Od prilike rezultati te ankete, i meni je pomoglo danas, ja se zahvaljujem Mirzi koji je odradio tu anketu i u osnovnoj školi, dakle to su neki rezultati koje mi i svake godine dobijemo od strane učenika. Dakle, oni su uglavnom zainteresovani još uvijek za naša zvanja i zanimanja, međutim, ako mi sa ove govornice konstantno počnemo slati djeci poruku da jednostavno ta zanimanja ili zvanja nisu prosperitetna, nisu dobra, ne valjaju ništa, treba ići u medicinsku školu, trebamo se zapitati kakvu mi poruku šaljemo sa ove govornice. Nama ti rezultati, te ankete govore da mi u školi radimo jako dobar posao, da su učenici zadovoljni sa našim radom i da smo još uvijek kao škola traženi među svršenim osnovnoškolcima. Nakon te analize mi moramo poštovati i zakonske propise ZDK, dakle Zakon o srednjem obrazovanju, pedagoške standarde i naposljetku moramo poštovati instrukcije koje dobijemo od nadležnog Ministarstva i Sindikata a tiču se zbrinjavanja mogućeg tehnološkog viška. Zašto ovo govorim? Govorim da vam pokušam objasniti ili ukazati da u MSS Maglaj rade savjesni građani ovoga grada, da mi nismo ljudi koji ne vidimo ništa, da ne vidimo dalje od svog nosa, mi jako dobro vidimo, vidimo i kretanje u lokalnoj privredi, vidimo kretanja u kantonu itd. i shodno tome nastojimo adekvatno odgovoriti shodno našim mogućnostima. Često se spominju otvaranje novih zvanja i zanimanja. To mi je isto drago što je gospodin Firuz pripremio. Otvaranje novog zvanja ili zanimanja u prevodu bi značilo možda zatvaranje nekog radnog mjesta u MSS, otvaranje novog radnog mjesta koji bi od prilike za neke četiri godine Budžet ZDK koštao preko 130.000 KM i šta bi mi dobili. Dobili bi od prilike vidjeli smo i nove

pokazatelji koje je gospodin Firuz ovdje prezentovao dobili bi to da npr. umjesto 25 trenutno građevinskih tehničara, imamo 50 građevinskih tehničara na Birou. Umjesto 22 tekstilna tehničara imamo 5 tekstilnih tehničara na Bioru. Poljoprivrednih tehničara imamo trenutno 18, pa bi ih imali možda oko 50-tak itd. a to košta Budžet, građene ovog grada, porezne obveznike preko 130.000 KM.

Šta je rješenje, rješenje je jednostavno ljudi su to davno izmislili u savremenom svijetu i ja ne znam što je kod nas još uvijek taj pojam prekvalifikacije tako stran. Konkretno za predstavnika Biroa, može se i treba se taj problem rješavati na kantonalnom nivou, praviti neku strategiju koja će polučiti rezultate na kantonalnom nivou. Ne možemo mi u sve općine imati sve škole. Često čujemo i to poređenje sa Tešnjom. Tešanj ima 9 osnovnih škola. Maglaj ima tri osnovne škole. Podatak da je prošle školske godine u Tešnju završilo OŠ 530 učenika, a u Maglaju 230. Dakle, razlika je samo u 300 učenika. Ili u prevodu to je 12-13 odjeljenja, i oni mogu na osnovu tog broja 530 učenika planirati 28 odjeljenja. Mi nažalost ne možemo. Moramo biti malo realniji i sagledati situaciju koliko to mi odjeljenja možemo raspisati. Kada je riječ o prekvalifikacijama, mogu se praviti projekti na nivou kantona sa Vladom ZDK, sa općinama, da općine dostave od prilike koje to potrebe ima lokalna privreda Maglaj, Tešanj i ostalih gradova i da se onda prave programi koji će se kandidovati nekome i ko će možda isfinansirati prekvalifikacije tog već postojećeg kadra na Birou da ljudi ne plaćaju, znamo da ljudi nemaju novac pošto su na Birou, ali da se kroz određene programe i projekte možda može doći do tih novaca gdje bi se onda uvezali Biroi za zapošljavanje, škole, ministarstva i gdje bi rekli općini Maglaj treba 10 građevinara, što bi sad općina Maglaj otvarala građevinsku tehničku školu koja će koštati na ime plata, plus gdje su ostali troškovi, jer vi da otvorite neku školu nije dovoljno imati učionicu, treba ispuniti određene uslove da bi nam Ministarstvo dozvolilo da mi otvorimo novo zvanje i zanimanje, plus ta dodatna ulaganja i šta onda imamo nakon 4 godine još nekih 25 ljudi na Birou itd. Mislim da treba neke stvari postavljati skroz na drugačiji način i pokušavati nekakvu strategiju zadovoljenja obrazovnih potreba i lokalnih privreda, raditi na nivou kantona kroz programe i programe prekvalifikacija. Dosta se često spominjalo za govornicom i praktična nastava. Ja moram da kažem da MSŠ Maglaj ima izuzetnu saradnju sa lokalnom privredom. Ja se želim javno zahvaliti putem ove govornice i predstavnicima HM prometa i Bontex i Fajnlajv grupe, «Natron-Hayat», to su sve firme sa kojima mi imamo i te kako dobru saradnju. Tekstilne firme koje sam spomenuo prošle sedmice su nama dostavile dovoljno materijala da mi sigurno možemo ovu godinu sa djecom vježbati da djeca obavljaju praktičnu nastavu. Dakle, pored tih firmi «Natron» i ove tekstilne firme koje sam spomenuo, HM Bontex i Fajnlajf, mi imamo jako dobru saradnju i sa prodajnim centrima na području općine Maglaj jednostavno naši prodavači odlaze na praktičnu nastavu tamo. Imamo dobru saradnju sa radnjama mašinske struke «Feram», Art ajron» dakle mi smo jako fino povezani sa privredom i imamo dobru saradnju. Zašto to govorim, to govorim da jednostavno kažem da mi nismo MSŠ nije nikakva «konzerva» mi smo otvoreni za svakog dobrog čovjeka, za svaku dobru kompaniju, pružena ruka za svakog dobronamjernog koji je došao da pomogne da našim učenicima omogućimo što kvalitetnije obrazovanje. To mislim da treba da bude bit kvalitetno obrazovanje. Ovo što trenutno imamo i profila, mislim da se trebamo bazirati da nam oni izlaze kvalitetni i kad nam počnu izlaziti kvalitetni onda ćemo i mi «počet puniti sobe» iz drugih općina itd. Meni je žao i prošlo Općinsko vijeće što nam nije prošla sportska dvorana, možda i to bi nam pomoglo da imamo dobre uslove. Zato kažem ne bi se vraćao dalje. Stvarno sam očekivao da će neko od govornika i pohvaliti rad MSŠ Maglaj, pa i Gimnazije vjerovatno će poslije i direktorica reći nešto više o tome, jer mi ovdje radimo, borimo se u takvim uslovima.

Vratit ću se na kraju na pohvalu MSŠ Maglaj. Možda neki i ne znaju mi pored obrazovnog dijela jako veliku pažnju posvećujemo i odgojnoj komponenti naših učenika kroz individualne grupne razgovore, kroz omogućivanje učenicima da se kroz individualne grupne razgovore, kroz omogućivanje učenicima da se kroz vannastavne aktivnosti pokažu i kao rezultati toga mi imamo jako veliki broj nagrada koje donosimo u općinu Maglaj sa kantonalnih takmičenja. Nagrada na koju smo posebno ponosni jeste nagrada «mirovnna nagrada» od Mreže za izgradnju mira Bosne i Hercegovine i ona je kao prva takva nagrada dodijeljena jednoj školi u BiH. Tu nagradu je osvojila Nerminka Pirkić sa svojim učenicima članovima sekcije obrazovanje za mir. Sve su to stvari govorim gdje bi vi kao Općinsko vijeće trebali i morali biti sretni i zadovoljni što na svojoj općini imate jednu ovakvu jednu školu kakva je MSŠ i sigurno Gimnazija «Edhem Mulabdić».

Pokušat ću odgovoriti na neka pitanja, nemojte pogrešno shvatiti, nekad neka pitanja su u domenu toga da ja sad postavim pitanje Općinskom vijeću zašto na općini Maglaj nema aerodroma. Znači trebamo se ponekad i pripremiti za sjednicu, malo više uzeti Zakon o srednjoj školi, Pedagoške standarde i ostalo i onda izaći za govornicu i postaviti ovako neko pitanje.

Rekao sam vezano za gospodina Galijašević Firuza, **po mom mišljenju rješenje ovoga problema jeste da se napravi jedna Strategija na kantonalnom nivou gdje bi se uključilo Ministarstvo za obrazovanje, kantonalni bio za zapošljavanje i škole, gdje bi pokušali tim sistemom prekvalifikacija kroz određene projekte i programe pomoći privredi.** Vjerovatno je pomoć privredi potrebna u ovom momentu, ako treba npr. sad 5 građevinskih tehničara da bi škola otvorila školu, pored tih nastavnih sredstava i pomagala koja mi trenutno nemamo, ne vjerujem ni da bi dobili od strane Ministarstva odobrenje da otvorimo neke škole, jer moramo ispuniti neke minimalne uslove da bi imali i otvorili školu, znači da bi se iškolovao taj kadar potrebno je četiri godine. Da li će za četiri godine biti potrebe za tim kadrom? Vjerovatno trenutno sad firmama trebaju određeni

kadrovi i mislim da se takve stvari trebaju rješavati na kantonalnom nivou kroz te prekvalifikacije, da se oni ljudi skidaju s Biroa da se zapošljavaju itd., a ne da oni i dalje ostaju na Birou, a hajmo mi proizvoditi neki novi kadar.

Što se tiče rezultata ankete vijećnika Mirze, zahvaljujem mu se ovo mi je dosta pomoglo i vjerujem da ste i vi ovo analizirali, zapisali da se od prilike učenici drže onih zvanja i zanimanja koja mi imamo i mi ne smijemo, nekad ljudi hoće dva odjeljenja, hoće ovu školu, hoće onu. Ne možemo mi kada dođe plan upisa ne možemo mi ni jedno dijete natjerati da upisuje neko zvanje ili zanimanje ako ono to neće. I zato se i rade te ankete od prilike da vidimo gdje taj fokus interesovanja i da shodno tome upisujemo tu djecu.

Predsjedavajuća Zamboni, je već spomenula Tešanj, ja sam već rekao da ne bi volio da se poredimo i rekao sam općina Tešanj ima 9 osnovnih škola, općina Zavidovići ima 8 osnovnih škola i to su općine sa kojima mi jednostavno ne možemo da se poredimo i ne možemo mi ponuditi toliko koliko oni mogu ponuditi «jer imaju dovoljno materijala».

Vijećnik Buljubašić Mustafa u jednom momentu je rekao ne mogu se promijeniti podaci na Birou, ja smatram da mogu i upravo sam rekao ako se uradi jedna Strategija kako treba mislim da se mogu i ti podaci poprilično promijeniti.

Šaban Bubalo, zanimanja konkurencija, dakle, ja neću govoriti u ime informatičke gimnazije, koji je bio ovdje prijedlog, to će reći vjerovatno direktorica Amela. Opet kažem poredimo možda fiću i mercedesa. Teško je ponuditi nešto u ovim uslovima da sada učenik iz Tešnja dođe u Maglaj. Mi imamo i takvih učenika nama dođu učenici iz Šija, čak nam dođu učenici iz Matuzića. Mi u svakoj generaciji imamo 4-5 učenika sa tešanskog kraja, pa i to nam govori da i na tešanskom kraju se čulo za tu MSS u Maglaju.

Dakle, naše je da radim i ja smatram da smo mi u MSS na dobrom putu, čuje se i na tešanskoj općini da ovdje ima finih škola, finih zanimanja i da se djeca opredjeljuju i za nas.

Profesorica Jasminka Šehić, je spomenula taj kantonalni nivo i to je ono o čemu sam i ja govorio i ipak mislim da treba raditi na kantonalnom nivou po pitanju zadovoljena lokalne privrede.

Vijećnik Ferić Hajrudin dopredsjedavajući mehanika. Mehanika ima i u Tešnju, prema tome, potrebno je jako puno opreme za otvaranje te škole koju mi trenutno nemamo. Možete i vi nama pomoći u svemu tome. Znam da je MSS Tešanj dobila određenu donaciju sa Srednjoškolskog centra Velenje iz Slovenije. I shodno toj donaciji su uspjeli dobiti do zanimanje.

Što se tiče fonda sati praktične nastave mi smo isto za to da se malo nastavni planovi i programi osvježe, ne malo nego malo više da se prilagode savremenim i budućim trendovima, možda praktična nastava od godine do godine se ona povećava, tako da učenici u trećim razreda mašinske stručne škole imaju od 5 radnih dana, tri radna dana praktičnu nastavu.

Zaboravio sam spomenuti kad sam malo prije spominjao lokalnu privredu i «Fuel Boss» o čemu je već govorio gospodin Ferić, da je na kraju prošle školske godine predstavnik firme došao i uzeo kontakt brojeve učenika mašinske stručne škole, po njihovom završetku školovanja on je njih kontaktirao i 10-15 učenika već radi u toj firmi.

To su od prilike neki kratki odgovori koje mogu u ovom momentu da kažem.

Na kraju i zbog javnosti i zbog bivših i sadašnjih učenika, bivših i sadašnjih uposlenika da pokuša mi predstavnik Općinskog vijeća dati odgovor zbog čega JU MSS Maglaj iako je bila u konkurenciji za priznanje općine Maglaj, nije dobila tu nagradu. Iako 65 godina egzistira na području općine Maglaj, to nije nagrada za Ermina Tankovića, to je nagrada za sve ljude koji su radili u toj školi, to je nagrada za sve učenike koji su pronijeli u najljepšem svjetlu ime Maglaja diljem kantona, države BiH, pa možda i bivše Jugoslavije, tako da nas je sve skupa malo iznenadila takva odluka da se skine s dnevnog reda.

Vijećnica, Svjetlana Zamboni, nisam mogla da se ne javim gospodine Tankoviću da vam repliciram. Sami ste rekli da se iz godine u godinu na ovom Općinskom vijeću stalno vraćamo na temu upisne politike MSS. Ne možete Općinskom vijeću ni ovog sastava ni prošlog sastava spočitavati da nemamo senzibiliteta za potrebe lokalnog tržišta i zahtjeve koji dolaze iz realnog sektora. Mislim da mi kao Općinsko vijeće imamo puno pravo da određena pitanja stavljamo kao tačku dnevnog reda i da je analiziramo. Ja nažalost nisam dobila odgovor na pitanje zašto ne uvodimo nova zanimanja u MSS, odnosno ova zanimanja koja realni sektor zahtijeva da postoje u našim tehničkim školama, s druge strane mislim da se u završna odjeljenja osnovnih škola ne ulazi sa realnim pokazateljima. Mi učenicima nudimo nešto a ne kažemo da proizvodnja određenog kadra neće obezbijediti učenicima zaposlenje. Vi ste rekli da se vodite dječijim pravima i ja sam prosvjetni radnik, ali mislim da ono čime se mi svi ovdje trebamo voditi jeste pravo da dijete kad završi obrazovanje ima i adekvatno zaposlenje, a ne samo da sebi ispuni želju zato što nešto voli ili ne voli. Mislim da moramo biti malo realniji prilikom prezentiranja onoga šta se djeci nudi kao zanimanje i šta će im obezbijediti egzistenciju po okončanju obrazovanja. Na kraju krajeva, roditelji koji ulažu novac u svoje dijete, koje putuje, koje se obrazuje, plaćaju mu troškove za put jer srednje obrazovanje nije obavezno, uzimaju udžbenike i sve ostalo što je potrebno kako bi stekli određeni nivo obrazovanja, hoće da opravdaju na kraju krajeva i tu svoju 'investiciju'. Prema tome, mislim da na taj način trebamo govoriti. Ne slažem se također s vama ni s time da se ne trebamo porediti sa općinom Tešanj - i te kako se trebamo porediti sa općinom Tešanj, mi smo općina koja je u ekspanziji kad je privreda u pitanju kada su proizvodni kapaciteti u pitanju i smatram da mi i te kako možemo privući djecu nudeći im nešto novo, a ne nudeći

im ono što već postoji i ono što evo pokazuje da im nije perspektivno u njihovoj egzistenciji nakon završenog srednjeg obrazovanja.

I dalje ste ostali pri tome da nastavnici ne trebaju da vrše prekvalifikaciju, trebaju. U tehničkim školama veliki broj profesora su zapravo inženjeri, za njihovu prekvalifikaciju ne treba puno. Postoji postdiplomski studij koji je vanredni, mogu se dati određeni rokovi sa određenim pokazateljima, ali sve to naravno podrazumijevajući jednu sveobuhvatnu studiju o kojoj smo svi mi ovdje govorili i Klub SDA, Klub SDP-a i dopredsjedavajući sa stavovima DF, čak i Sindikat. Dakle, svi se mi slažemo u jednom a to je da treba napraviti **pokazatelje za sve nas i sve članove društva i akademske zajednice i Ministarstva koji treba da bude naš servis, evo vidimo da nisu naši ni za shodno da dođu na ovu Tematsku sjednicu.**

Nadalje, rekli ste da se vama obraća realni sektor vezano za praktičnu nastavu. Mi trebamo biti inicijatori, i tražiti evo za ovo zanimanja mehatronika, to je specijalističko zanimanje i vjerujem da određeni privredni subjekti poput «Natron Hayat» zasigurno imaju mogućnost da obezbijede praktičnu nastavu. Ne moramo razmišljati o investiciji koja je nekoliko miliona vrijedna da bi se otvorilo jedno zanimanje. Jednim ugovorom jednim sporazumom sa realnim sektorom i sektorom obrazovanja mislim da možemo riješiti pitanja izvođenja praktične nastave i zadovoljavanja kriterija koji su propisani zakonom da bi se određene struke otvorile. Mislim da to treba samo malo više volje, i malo više otvorenosti na kraju krajeva kad su te stvari u pitanju.

Mirza Durmić, rukovodilac OR Biro rada Maglaj, zahvaljujem se na pozivu, na uključenju Biro rada Maglaj u ovu tematiku. Materijele sam vrlo temeljito iščitala, ali se neću uplitati u ono što nije moja kompetencija. Želim da iznesem par statističkih podataka koje kolega Firuz nije iznio vezano za broj nezaposlenih i osvrnut ću se na konkretno par rečenica kada je u pitanju mobilnost radne snage.

Po jutrošnjem pregledu na našoj evidenciji imamo 4.400 nezaposlenih osoba, što znači da je to kada uporedimo kraj 2015. kada je bilo na evidenciji 5.009 nezaposlenih osoba za 609 osoba danas ih je manje. Činjenica je da osobe prestajemo voditi na evidenciji iz raznih razloga, međutim moram reći da smo u mjesecu oktobru odjavili sa evidencije čak 145 osoba zbog zaposlenja, od čega je 13 osoba zaposleno u inostranstvu, 5 ih je otvorilo ili pokrenulo samostalne obrte ostali su zaposleni uglavnom u Maglaju, ali i na području susjednih općina uglavnom u Federaciji. Ono što je možda bitno da ovdje spomenemo, svakako je bilo dobrih i konstruktivnih prijedloga, svašta sam čula, ono što bih ja u zadnje vrijeme istaknula kao jednu poteškoću koju imaju naši poslodavci, konkretno jeste pokretljivost, odnosno mobilnost radne snage. Nama se sve više obraćaju poslodavci sa zahtjevima za posredovanje u zapošljavanju. Biro kao što znate nije taj koji zapošljava, to nije njegova funkcija, on posreduje u zapošljavanju, odnosno naš zadatak je da pomognemo povezati nezaposlenu osobu i poslodavca. S obzirom da se na propisanom obrascu nama poslodavci obraćaju sa zahtjevom da se daju određeni podaci koji se mogu dati o osobama, mi smo u zadnje vrijeme ja i moje kolege prešli na jednu malo drugačiju taktiku jer smo vidjeli da baš i ne mogu poslodavci pronaći radnu snagu kad mi samo damo spisak osoba sa podacima koje po Zakonu o zaštiti ličnih podataka smijemo dati, nego smo se više uključili da smo mi konkretno ti koji pozivamo nezaposlene osobe uvezujemo ih sa poslodavcima i pokušavamo im ukazati na njihovu obavezu da oni zaista moraju da traže posao. Znači da ne budu samo statistički broj, nekakav podatak na Birou, moraju da se više pokrenu u pronalaženju zaposlenja, odnosno da moraju po Zakonu o posredovanju i zapošljavanju da se odazovu na razgovor s poslodavcem. Biro neće i ne ulazi u to da li će se poslodavac i zaposlena osoba dogovoriti to dalje ostaje na njima. Ono što je bitno pripremajući se za današnju sjednicu čitala sam malo iskustva i prakse susjednih zemalja, pa kažu iz Ministarstva obrazovanja konkretno u R Hrvatskoj, ako Zakon o strancima olabavi neke svoje kriterije doći će do uvoza jeftine radne snage iz trećih zemalja koja će biti konkurentna domaćoj radnoj snazi. Znači tu situaciju na neki način možemo preslikati u Bosnu i Hercegovinu, pa nemojmo dozvoliti da i mi uvozimo radnu snagu, zaštitimo prije svega domaće tržište, našu radnu snagu, jer time dolazimo i obaramo i samu cijenu rada, ne smijemo to dozvoliti.

Moga bih puno i naširoko obrazlagati o tome, međutim kad budemo pozvani da izložimo Informaciju o stanju kretanju nezaposlenih na području općine Maglaj, tada ću reći više o ovoj temi.

Vijećnica Selma Avdić, drago mi je što se održava ova Tematska sjednica. Pošto ja dolazim iz privrede i radim kao inženjer u «Natron Hayat», vjerujete da u «Natron Hayat» pored radnika iz općine Maglaj ima dosta i mojih kolega koji dolaze iz općina Žepče, Tuzla, Srebrenik, kao i iz RS. Znači da mi prihvatamo sve ljude sa strane samo neka su oni pametni, obrazovani i neka žele da rade.

Što se tiče potreba «Natron Hayat» i uvođenja novih smjerova to je već navedeno u materijalu, ali ipak to su novi smjerovi koji bi bili potrebni «Natron Hayat», to je **mašinski tehničar smjer energetika, tehničar mehatronike**. To je veoma specijalističko obrazovanje, odnosno znanje iz oblasti mehanike, elektrotehnike, elektronike, automatike, robotike, informatike i senzorike. Da bi imali ovaj smjer moramo imati dosta obrazovanih ljudi, moramo imati i pomoć od kantona, zatim možemo se obraditi nekim drugim OSCE-u, UNDP-i i nekim drugim, da bi omogućili ljudima da ne odlaze iz ove naše zemlje.

Veliki ključni problem našeg obrazovanja jeste pad nataliteta. Pad nataliteta dolazi sve više do toga da nam je sve više-manje djece u osnovnim i srednjim školama. Dešavaju se razne migracije gdje odlaze najčešće očevi iz porodica, a zatim sa njima i cijele porodice. Znači da mi odvodimo svoju djecu u druge zemlje, jer ti ljudi nemaju prosperiteta u ovoj zemlji, zašto. Zato što su to minimalne plaće od 500,00 KM i sa takvim minimalnim plaćama

ne mogu da žive četveročlane ili peteročlane porodice. Znamo da samo za jedno dijete je potrebno od 400 do 500 KM da bi se ono spremilo za osnovnu, a kamo li za srednju školu ili za fakultet.

Što se tiče mladih ljudi trebamo im svi pružiti šansu, trebamo im omogućiti stipendije iz svih izvora, ne samo općinskih nego i kantonalnih, kao i svih ostalih. Najveći uticaj danas na mlade ima medij, IT sektor, odnosno razni fecebook i oni koji traže samo da ljudi završavaju srednju medicinsku školu i da idu vani. To nije tačno iz naše zemlje idu ljudi svih profila, jer ipak imati danas dnevnicu od 50 EUR i zaraditi za jednu sedmicu 500 KM, a za takvu plaću raditi mjesec dana u našoj zemlji je veoma žalosno.

Ono što bi se trebalo poboljšati jeste korektan stav svih prema tom radniku, odnosno da svi ti poslodavci ponude plaće malo veće u ovoj našoj državi, da budu fer i korektni, da uzimaju onoliko radnika koliko im treba, a ne da uzimaju previše pa da te lične dohotke smanje na minimalne lične dohotke i da ti radnici ne moraju da rade od 6-7 dana, nego da rade 5 dana, naročito majke malodobne djece.

Trebamo ipak ovu našu mladost zadržati na sve načine, jer to su sutra mladi ljudi koji će nama zarađivati penzije, ako njih ne bude, neće biti ni nas, kako ćemo mi živjeti u ovoj našoj maloj zemlji. Tako što ćemo im ponuditi što više, omogućiti im da se obrazuju, jer dešava se ipak da je sve više nekvalitetnih ljudi obrazovanih. Zašto? Jer ti ljudi više idu na privatne fakultete nego na državne. Na privatnom fakultetu nije bitno kojom ste vi ocjenom završili svoju srednju školu, nego je bitno da date novac da uzmete diplomu i da dođete kao jedan, uz dužno poštovanje ne želim da povrijedim bilo koga, samo želim reći da je težina državnog fakulteta mnogo veća nego težina privatnog fakulteta. Jer ipak inženjeri, ljekari, pravnici i ekonomisti svi oni se izbore veoma dobro za svaku svoju ocjenu, dok na privatnim fakultetima ljudi ponekad ne znaju ni na koji ispit idu, ali ga polože. Zato želim reći da mi smo svi krivci za ovo što se događa, ne samo pojedinac, nego svako, svaka lokalna zajednica, svaki kanton i cijela naša država Bosna i Hercegovina.

Mladim ljudima trebamo otvoriti poglede malo šire, zadržati ih u našoj lokalnoj zajednici, reći da danas nije sramota biti bravar, danas nije sramota završiti elektrotehničku školu, ili bilo koju trogodišnju školu jer ipak u «Natron Hayat» dolazi mnogo mladih ljudi koji se danas zaposle. Trebamo jedino uvesti u srednje škole malo modernije obrazovanje, nećemo učiti o čekovima, nego ćemo učiti o karticama o kartičnom plaćanju, uvodit ćemo IT, kao što je prof. Stanić u srednjim školama uvodi IT i djeci, zatim razna takmičenja u njihovim znanjima u njihovim vještinama. Mi trebamo pohvaliti sve one ljude koji sjede, obrazuju našu djecu, jer ipak to su ljudi koji su obrazovani, čiji su roditelji davali da se ti ljudi obrazuju i da danas naša djeca budu obrazovana. Ne trebamo nikog stavljati u zapečak, jer ipak ti su ljudi došli ovdje radi nas da rade. Mi ne trebamo općine dijeliti, ali ipak trebamo prvenstveno zapošljavati našu djecu. Zar prosvjetni radnik koji dođe iz Tuzle uzme 500 KM za troškove puta, a ja mislim da je to jedan minimalni lični dohodak. Zato trebamo se svi osvrnuti oko sebe i dati prvenstveno šansu našim ljudima.

Vijećnik Mustafa Bešić, dosta toga su iznijele moje prethodne kolege. Ja ću se usmjeriti na nedostatak djece. Sve ovo što pričamo džaba je ako nemamo djece. Kaže kolega moj trebamo privući djecu s drugih općina, pa nema ni tamo djece i tamo fali. Ja sam neki dan gledao emisiju u našem okruženju žepačka općina dva sela Adže i Pire. Ljudi sele, idu. Moramo raditi na djeci. Ne priča se uopšte o tome među narodom, a kamoli da radimo djecu. Kad je gdje bila koja svadba? U nas to kad se desi to je pravo čudo i veselje, a pričamo. Znači ima rješenje trebamo raditi na djeci. Ja sam otac dvoje djece, poljoprivrednik sam, da imam bolje uvjete radio bih i na trećem, ali nemam. Nemam, ne mogu ovo što Selma priča ne mogu zato što mi treba 400 KM za jedno dijete kako to pokrit. A gospodo ovdje koliko vas ima koji imate mogućnost a ne radite to. Volite uzeti dobro auto, ili da imate za ljubimca psa ili mačku. Nećete vi obavezu. Ja dolazim sa sela gdje ima 700 do 800 stanovnika, gdje pohađa 5 djece 1 razred, a nekad je to bilo puno više. Je li to dovoljno? Pitam vas sviju koliko vi imate djece. Mi moramo prvo krenuti od sebe.

Amela Hidić, direktor JU Gimnazija, ja već nekoliko godina izlazim za ovu govornicu i pričam istu priču i malo mi je sad i bez veze što sam ponovo izašla, ali obzirom da se radi o obrazovanju valjda je red da ispred jedne obrazovne ustanove se nešto kaže. Ovo što sam ja govorila na prethodnim sjednicama, pogotovo onda kad ste usvajali izvještaje srednjih škola uvijek sam spominjala ovo što je malo prije vijećnik Bešić rekao. Isto ste se ovako smijali. To i jeste naše glavno pitanje, nedostatak djece. To što je gospodin Bešić, to pojednostavio to ima neku drugi dimenziju, ali zaista to je ključno pitanje. Znači, ja sam i onda govorila nedostatak djece, nije samo konstatacija, on povlači puno više problema koji dovode do toga. To je nezaposlenost, to je nemogućnost formiranja porodice, neadekvatna briga o porodicama, neadekvatna finansijska sredstva koja nudimo mladim ljudima kao potporu da sklapaju brakove. Sjećam se vrlo dobro prošle sjednice, kada smo imali izvještaj, ja sam vama navodima primjer općine Novo Sarajevo. I tada sam rekla ja ne znam da li je dovoljno ponuditi nekoj porodilji 500 KM i kazati ovo je nagrada da li od općine, kantona, zato što si rodila jedno dijete ovoj državi, dat ćeš ga na školovanje, budućeg radnika intelektualca. Nedavno sam čitala da svakom novom bračnom paru mladim ljudima koji se ožene ili udaju općina da 10.000 KM da im bude nekakva potpora u formiranju porodice u obezbjeđenju stambenog pitanja itd. Jesu li to načini, da mi pomognemo mladim ljudima da ih zadržimo, ja ne znam evo donesite i vi, razmišljajte o tome pa donesite neku od tih odluka.

Znači treba prije svega raditi na tome da stvaramo ambijent da se rađaju djeca, jer vidite da sve manje je djece. Počeli smo se ponašati kao što se ponašaju u evropskim zemljama, ljudi radije kupe psa ili mačku, a neće da rađaju

dijete, manja obaveza. Mi imamo situaciju kakvu imamo, govorili smo također o migracijama. Ljudi odlaze, odlaze cijele porodice i mi to konstantno evidentiramo u našim matičnim knjigama, toga će biti a bilo je i prije, ali treba raditi na kvalitetu onoga što imamo. Hajmo pružiti ovim mladim ljudima koje imamo ono što možemo maksimum od onoga. Hajmo im pružiti neku vrstu potpore. Evo ponovo ja vas pozivam pronađite vi koji su to načini, je li to da im ponudimo nekakvo stambeno rješenje, evo pravi se jedna takva zgrada u Maglaju, je li to novčana potpora, ne znam, pokušate i sami donijeti te odluke, nemojte se smijati na ovakve prijedloge kao što ste to godinama radili. Sada smo već došli u situaciju da se ozbiljno moramo time pozabaviti.

Dalje, potpuno se slažem sa gospodinom Buljubašićem da je jedan od razloga odlaska naših mladih ljudi i veoma niska primanja u preduzećima u kojima rade. Nema tu više deficitarnih zanimanja. Više ni elektroinženjer, ni doktor, možda doktor još i ponegdje može naći posao u Sarajevu ne može. Tamo samo imena velika prolaze. Nije nikakav garant da završite bilo koji fakultet da vam neko može obezbijediti pravi posao. O tome treba isto tako voditi računa.

Što se tiče naše zajedničke ustanove Gimnazija «Edhem Mulabdić» i o tome evo stalno govorimo. Mi smo konstantno na rubu egzistencije. Žalosno je reći ali naša škola danas broji manje od 190 učenika. Učenici idu kao što znate prve dvije godine općeg obrazovanja, a kasnije imaju izborna područja i kao što u MSS se opredjeljuju za koja će zanimanja, tako i naši učenici biraju izborna područja koja žele. Mi im za sad nudimo matematičko-informatičko, prirodno-društveno i jezičko. Razmišljali smo za tu informatičku gimnaziju. Mi to prema Zakonu o srednjem obrazovanju ne možemo uraditi, ali možemo ojačati informatički smjer matematičko-informatički i na tome već u suradnji sa Vijećem roditelja radimo. S tim što morate znati da postoji uvijek bojazan ljudi koji predaju u drugim izbornim područjima da će ostati bez posla. Mi ćemo svakako na tome raditi, čak smo razmišljali iako nemamo bazena u Maglaju da ponudimo učenicima i Sportsku gimnaziju zato što imamo puno sportista u gradu i to bi možda bila i prilika da imaju i pored onoga što treniraju da to i izučavaju. Hoćemo li uspjeti u tome, ja ne znam mi ne ovisimo o našim željama šta možemo nego šta nam odobri Ministarstvo i pedagoški zavod za sve to morate imati i određene predispozicije. Ono što svakako mogu obećati jeste da smo mi već uveliko počeli razmišljati o jačanju tog matematičko-informatičkog smjera on se za sad u okvirima srednjeg obrazovanja ne može preimenovati, ali možemo raditi možda na otvorenju dva odjeljenja koja će ponuditi maksimum. Ali i tu mi imamo problem, mi trenutno u Gimnaziji nemamo stalno uposlenog profesora informatike. Ono što se spočitava nama na općini, jeste da mi primamo ljude sa strane. Mi smo tu nemoćni, mi imamo kriterije, imamo bodovne liste koje utvrde i ja sam gledala. Recimo kad biste htjeli zaposliti za stalno prof. fizike vi ga na općini Maglaj nemate, nemate prof. biologije, znam za Helenu koja radi u «Natron», bila je još jedna djevojka koja je sad na tešanjskoj općini. Mi trenutno nemamo stalno uposlenog prof. informatike, jer i one koje imamo, ja ne znam ko se nama može javiti i pored onog kvalitetnog kojeg imamo i kojeg djeca jako vole i rade s njim različite stvari može vam se pojaviti neko ko apsolutno nije zainteresovan u svako profesiji imate svakakvih ljudi. Ono što mogu kazati jeste da ćemo se mi potruditi da ojačamo taj informatičko-matematički smjer da bismo možda privukli ovo o čemu se govori i djecu sa različitih općina i na tome ćemo osmislili smo jedan projekat kako bismo to mogli uraditi.

Ono što bih ja željela i ovdje bih rekla da smo tek prošle godine imali dogovor sa MSS i oni su uistinu nama napravili ustupak neraspisujući poziv za upis u jednu od tehničkih škola kako bi ostavili prostora i za egzistiranje Gimnazije. Ovo sve što navodite otvaranje novih tehničkih škola, značilo bi i samim tim gašenje Gimnazije. Ja mislim da Gimnazija kao obrazovna ustanova koja pruža jedno cjelovito obrazovanje i pripremu učenika za fakultetsko obrazovanje treba u općini kao što je Maglaj da i dalje postoji da egzistira i mi smo prošle godine imali dogovor sa menadžmentom MSS i nekako smo uspjeli da zadovoljimo i naše potrebe iako smo upisali samo dva odjeljenja, a da se upišu učenici u MSS.

Profesor Esad i ja kad smo razgovarali prije nego što smo krenuli ovdje, on je također spomenuo da bismo trebali imati jedinstvenu upisnu politiku, znači na bazi dogovora, da li će ona biti samo između dvije škole, ili će biti na nivou općine, to bih molila da bude jedan od zaključaka za ovu sjednicu.

Treba podsticati demografski razvoj, ono sve što sam pobrojala, treba i učenike naše poticati da ih uključujemo u projekte. Malo je onoga da vi iz privrede iz različitih preduzeća pa čak i ustanova nudite našim učenicima, iako ja sam napravila jedan poziv imamo projekat ove godine koji se zove «probudi se, pokreni se i budi najbolji što možeš». Mi smo pozvali sve institucije, ustanove i različita preduzeća, naravno nisu nam se svi odazvali, kako bi nam vi pružili mogućnost, a mi dali svoje učenike da rade da osjete šta znači volontirati, pomoći drugima itd. i neki su zaista zdušno odgovorili tom zahtjevu, međutim od drugih nismo dobili nikakav odgovor. Znači spremni smo za suradnju pružite toj djeci makar to bilo i na par sati da uđu u neku firmu u neku instituciju da vide kako to izgleda, ne morate ih posebno ni nagraditi ali da oni osjete da su prihvaćeni u svojoj općini da vide da imaju mogućnost nekog budućeg i zaposlenja i da se neko za njih interesuje.

Neko je spomenuo i nastavne planove i programe, i ja sam istina gledala i vidjela sam da neki planovi i programi se tamo navode za različite predmete, čini mi se u MSS tamo nekad od ranije, naši su doživjeli preobrazbu imamo čak i ne iz 2014. godine, tako da naravno da treba jedan od zaključaka da bude i prema **Pedagoškom zavodu i Ministarstvu da ti Nastavni planovi i Programi trebaju da prate nauku i dostignuća u nauci i da se kao takvi prezentiraju i našim učenicima.** O tome koliko su oni preopširni, koliko naša djeca izučavaju toga što možda im neće ni trebati, to je diskutabilno. Znae imamo iskustava gdje i u Evropskim zemljama u elitnim

školama djeca puno više uče i puno više rade, pa tako da vjerovatno postoje ljudi eksperti koji su zaduženi za to i koji mogu to procijeniti.

Ja se zahvaljujem što ste sazvali ovu Tematsku sjednicu i nadam se da ćemo donijeti danas neke zaključke koji će biti na dobrobit svih nas, pogotovo nas koji radimo u obrazovanju. Mogu vam reći da pored onoga što zarađujemo te plate onakve kakve jesu, a jako su male, da među nama još uvijek postoji veliki broj zaljubljenika koji rade prije svega iz ljubavi prema djeci taj posao i trude se i da ih obrazuju i da ih vaspitavaju onako kako najbolje mogu. U to ime molim vas da ne zaboravite ono što su danas naši učenici kazali, ono što su rekli, nemojte da vam to bude samo još jedna sjednica u nizu, jedan radni dan, nego da zaista danas donesemo značajne zaključke koji će promijeniti stanje, a koje će biti na dobrobit i mladih ljudi i naših učenika a i nas koji radimo s njima.

Vijećnik Elvir Vehbović, ispred Stranke za BiH, predlažem zaključak za Tematsku sjednicu Općinskog vijeća obrazovanje i upisana politika na području općine Maglaj:

1. Općinsko vijeće Maglaj upućuje inicijativu Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta ZDK za pokretanje procedure izmjene Nastavnih planova i programa za Tehničke i srednje škole, odnosno Srednje stručne škole, s obzirom da se trenutno nastava izvodi po Nastavnim planovima i programima iz 1994. godine.

Imam jedan prijedlog kad su ankete u pitanju. Mi damo njima spisak škola, a mislim da bi sad tu trebalo nešto iskoordinirati sa Biroom. Npr. kad kažemo bravar da se stavi broj bravara na Birou ima toliko, da dijete ima taj podataka, pa da se kaže koliko je u protekle tri godine zaposleno tih sa Biroa, da bi on sebi u toj matematici mogao da iskalkuliše kad će on dobiti posao. Da im damo sva zanimanja koja imamo u našim školama, da im kažemo koliko ima na Birou tih zanimanja, koliko često se zaposli iz te struke, a onda da ponudimo i neka druga zanimanja a ne da im kažemo tri linije. Ja ne znam ni kako se zove ova što treba u «Natron» mahatronika, kako će učenik znati da to postoji. Kaže prekvalifikacija, edukacija i ostalo što se tiče nastavnika, odnosno profesora u srednjim školama. Kao to je nekakav problem. Ja ću krenuti iz svoje ustanove. Dobijete priliku za edukaciju, ja sam imao edukaciju iz ultrazvuka, ja sam išao mjesec dana u Tuzlu, svojim autom se vozio, ja nemam za tu edukaciju ni jednu marku, nemam ništa. Imamo situaciju da će nam vozači imati završenu edukaciju iz završene prve pomoći. Njih niko neće pitati, ustanovi to treba i vi ćete ići. Imate izbor, ljekari imaju edukaciju iz porodične medicine, dodatnu edukaciju koju oni na platu nemaju ništa, oni se ne pitaju. Mogu odbiti, pitanje kad će dobiti priliku za slijedeću edukaciju. Ne znam šta je problem da se neko prekvalifikuje, odnosno educira. Mislim da bi ta prekvalifikacija, edukacija se morala zakonski riješiti. Dođe vam odluka iz Ministarstva i niko vas ne pita.

Spaho Bradarić, želim da vas pozdravim u ime našeg predsjednika Glavnog odbora koji je spriječen i izrazio je jedno veliko zadovoljstvo, prvenstveno što će se danas na sjednici naći zajednički i politika i Sindikat i škole i svi ostali kojih se tiče ova problematika.

Govoriti o važnosti i ulozi obrazovanja nema velike dileme, moramo se vratiti na neka vremena i prije smo mi imali državu, to je bila naša država i ako se složimo svi u toj državi je obrazovanje bilo dovedeno do savršenstva. Ne treba niko ja sam prof. fizike, i ne treba sada neko ponovo izmišljati toplu vodu. Meni je drago kao čovjeku iz obrazovanja da mi ovdje imamo različitih mišljenja, lijepo je saslušati sve i da danas iz zaključaka koji će proizaći svi vučeno u jednom smjeru. Ja imam stavove Kantonalnog odbora koje ću ostaviti u pisanom materijalu. Nije cilj donijeti samo zaključke iz tih zaključaka treba dati određena zaduženja, a pored zaduženja treba dati i rokove do kad ćemo to uraditi.

Ono što bi predložio da mi odradimo na našoj lokalnoj zajednici, prekvalifikacija, dokvalifikacija uzimimo Goražde nemaju nikog na Birou. Hajmo mi napraviti ono zašto se to ne bi prekvalifikovao Spaho ako nema više potrebe za Spahinim zvanjem, a isto tako da se prekvalifikuje i učenik, ali da postignemo cilj da na našem Birou ne bude toliko ljudi koji čekaju i koji sanjanju hoćel doći do posla.

Vi znate da je Dejtonom riješeno obrazovanje da je ono na nivou entiteta, odnosno kantona i možemo mi pričati, mi imamo Federalno Ministarstvo obrazovanja, ono nema nikakve ingerencije. Govorim u ime Sindikata mi smo tražili godinama i godinama da bar Pedagoške standarde pripremimo zajednički i da oni budu isti u svim kantonima. Ni to nismo uspjeli, zašto zbog uređenosti države. To je ono što ne možemo mi u Maglaju, ali možemo poslati signal onima koji su gore na višim nivoima da se oni bave i da to odrade što prije.

Pored svih ovih problema koji su ovdje istaknuti znate šta je bitno, iškolujemo mi kadrova dosta u te kadrove u djecu našu uloži puno porodica, uloži lokalna zajednica, kanton, entitet, država i znate šta se desi, odoše u Njemačku. Ta Njemačka niti bilo koja druga nije ni jednog jedinog pfeninga uložila u djecu, pa može mu dati daleko veću plaću. Mi sve što smo uložili na kraju smo ostali bez toga. Ne bih vas zamarao ima tu puno stvari, još jedan put ponavljam proizaće zaključci, i lijepo će biti da svako od nas u svom domenu odradi ono zašto bude zadužen i samo da donesemo neke rokove i ja se nadam da će u narednom periodu biti malo bolje.

Kantonalni odbor Sindikata srednjeg i visokog obrazovanja, odgoja, nauke i kulture BiH Zeničko-dobojskog kantona je analizirao broj učenika, broj odjeljenja u srednjim školama i broj učenika koji završavaju srednje škole za 2017/2018. školsku godinu i to:

1. U odjeljenjima prvih razreda treba biti max 22 učenika a prosjek na nivou škole 23 učenika;
2. Broj odjeljenja prvih razreda u školi mora se zadržati na postojećem broju, a svih odjeljenja na nivo škole nastojati da bude isti kao tekuće školske godine;

3. Broj učenika u odjeljenju može biti manji od 16 u slučajevima kada učenici izričito žele određeno zvanje ili zanimanje ili izborno područje u gimnazijama;
4. Direktori srednjih škola na nivou općine trebaju dogovarati upisnu politiku vodeći računa da se ista zanimanja ili zvanja ne obrazuju u više škola. Uvođenje novih zanimanja trebaju predlagati škole u skladu sa potrebama tržišta rada, vodeći računa da planovima i programima tih zanimanja nastavu trebaju izvoditi postojeći kadrovi u školi, ako nema potrebnih stručnih kadrova organizovati prekvalifikaciju postojećih kadrova prije uvođenja novog zanimanja;
5. Izborna područja u gimnazijama trebaju biti formirana na osnovu želja učenika vodeći računa da je broj učenika u razredu jednog izbornog područja pedagoški optimalan do 18 učenika;
6. Učenici koji se upisuju u škole koje nemaju dva strana jezika imaju pravo izabrati strani jezik koji žele nastaviti izučavati bio on prvi ili drugi strani jezik koji su izučavali u osnovnoj školi.
7. U školama koje imaju jako mali broj učenika treba omogućiti odjeljenja i grupe ispod pedagoških standarda;
8. Radi podrške stručnog obrazovanja omogućiti učenicima da upisuju i obrazuju se za zanimanja koja su potrebna tržištu rada u BiH a prije svega na području lokalne zajednice;

Vijećnica Smajlović Dženita, mnogi su se dotakli problematike pada nataliteta sve manje se djece rađa, a samim tim manje djece se upisuje u osnovne i srednje škole. Mislim da se mi ovdje trebamo posebno dotaći naše Gimnazije i problema upisa u Gimnaziju. Zašto se učenici ne upisuju? Mislim da Gimnazija ima najveći problem sa upisom i kako je rekla prof. Hidić na rubu je egzistencije. Jedna takva ustanova potrebna je našem gradu, jer Gimnazija najviše učenika i pošalje na fakultete, uglavnom su to po završetku uspješni, ambiciozni mladi ljudi i potrebna je jedna takva ustanova u našem gradu. Uopšte nisu loši ovi prijedlozi prof. Hidić u vezi jačanja pojedinih smjerova. Ja moram skrenuti pažnju i na to da dio problema leži u tome kako se pojedini prosvjetni radnici Gimnazije odnose prema učenicima iz ruralnih područja i da bi se to trebalo preispitati da ne treba dijeliti djecu na one sa sela i one iz grada, djeca to osjete i da ne treba davati prednost jednima u odnosu na druge. Ja sam bila učenica Gimnazije i ja sam emotivno vezana za tu Ustanovu i bilo bi mi izuzetno žao da dođe do toga da Gimnazija ne može ostati kao zasebna ustanova, koja ima rejting i težinu i ja se nadam da će se i ovo uzeti u obzir prilikom provođenja upisne politike, bar gledajući s nekog psihološkog aspekta. .

Vijećnik Josip Jurišić, i ja dolazim iz prosvjete pozdravljam ovu inicijativu da se o tome razgovara o školstvu i o problemu kojeg imamo ne samo u Maglaju nego na svim općinama u BiH. Ovo je problem veliki. Mislim da je već sve rečeno, neke sam stvari pobilježio koje sam imao namjeru reći ali sve je više-manje rečeno. Dakle, mislim da je politička situacija najveći problem ovog svega. Politička situacija ne dozvoljava uvjete mladim ljudima da normalno žive i zato oni traže spas tamo gdje je bolje. Morate znati da nas odavde do boljeg života dijeli samo rezervoar goriva ništa više. Nekad je trebalo danima da se ide do boljeg života, danas natočite rezervoar goriva i odoste. Ovo o čemu danas pričamo o ovome se trebalo pričati barem prije 15 godina. Ovo su sve posljedice, ako ništa ne napravimo danas, sad vrlo brzo će doći na naplatu ovo što se događa danas. Ne zaboravite da vrlo vjerovatno od nove godine Njemačka pojeftinjuje sa vizama i za sve građane BiH. Mi Hrvati znamo šta to znači već tri godine, svi odlaze. Znači plaća je jedini problem ovdje ništa drugo. Zašto je takva, mislim da opet svi znamo zašto je takva, korupcija, mito, lopovluk, prevare na sve strane, politička netrpeljivost. Nitko ništa ne radi da bude običnom čovjeku bolje. Samo se pripetavamo politički jedni s drugima od vrha gore, pa skroz do svake općine, a puna su nam usta običnih građana, kao i sad djece. Govorimo o djeci, međutim zamotavamo situaciju, i ja u školi radim isto, zamotavamo situaciju zapravo govorimo o nama, kako spasiti opet nas, šta nas briga za djecu. Vidite koliko je prosjek nastavnika na broj učenika u školama u Maglaju, tako je i u Žepču. Ispod deset, gledajte škola ima 600 učenika 72 nastavnika, to nema nigdje. Ispod deset i kolega Jašić kaže treba sniziti Pedagoške standarde, nemaš ih kud dalje gotovo je. Mi u Žepču imamo nadležnost za obrazovanje, i naravno da se mladi ljudi koji rade u školama ne ostaju bez posla, polove odjele, sišlo se već na 10, na 6, na 7 i kaže jedan ravnatelj ja nemam kud više ostaju mi bez posla. Ovaj njemu kaže polovi odjel, a on kaže imam samo jedno dijete. Tu je problem veliki, ovo sve što pričamo to su posljedice, ekonomska situacija broj jedan, a kad će ta situacija biti bolja bog zna.

Kad smo dobili ovu statistiku od «Natron Hayat», «HM promet», «Bontex», ja bih volio da su naveli kolike su plaće o njima se jako puno govorilo o ovome. Spominjali ste mehatroniku. U Žepču u KŠC mehatronika postoji već deset godina. Sad je hoće ukinuti, znate zašto proizvode kadar koji mahom ode u Njemačku. Radili su sa državnim maturom u Hrvatskoj pa nam dolaze sva djeca odlaze studirati u Hrvatsku, onda sad su podvukli crtu daju maturu u onom vremenu kad je državna u Hrvatskoj da idu naša djeca studirat ovdje u Sarajevo i u Zenicu ili Mostar, ali to je sve gašenje požara. Ništa to nije strategijski napravljeno. I danas se već počelo pregovarati, gdje kako skim Izborni zakon, sljedeća godina do sljedeće godine i uvijek smo u izborima i niko ne misli o ekonomskoj situaciji i zato smo tu gdje jesmo. Nema djece, a onda proizilazi sve ostalo.

Postavit ću još jedno pitanje pogledajte nas vijećnike 25 koliko od nas 25 radi u realnom sektoru?

Vijećnik Nedžad Lokmić, puno novoga i pametnog ne mogu reći nakon svih ovih silnih konstatacija, primjedbi, diskusija, ali posjetit ću vas na onu sjednicu kada smo raspravljali o izvještajima osnovnih i srednjih škola i tada

sam bio optimista u pogledu ovoga što je gospodin Bešić lijepo i slikovito pojednostavio, da se problem nataliteta pomalo rješava. Ako se sjećam gore situacija je bila jako dobra u područnim školama Čobe, Kopice, slično je i u Liješnici i ima i tu pomaka. Ja ću također ukazati i na potrebu da dođemo do određenih konkretnih zaključaka. U početku sam bio malo zabrinut jer je sjednica iako je gospođa Predsjedavajuća uputila na temu obrazovanje i upisna politika na općini Maglaj, počeli smo malo da se rasplinjujemo, ali je onda krenulo u pravom smjeru. Možda jedan jednostavan zaključak spomenut ću svog kolegu prof. Lisičića koji je jedne prilike savjetovao roditelje da ne ispunjavaju želje djece šta da upišu, nego od čega će ga živjeti. **Da svi zajedno porazmislimo i posavjetujemo našu djecu, sugrađane u kom smjeru da se ide.**

Koristim priliku da se zahvalim gospodinu Maliku Ćabarabdiću ispred Univerziteta i da mu čestitam i komplementiram i njemu i Univerzitetu na onome što rade i što će raditi. Koristim priliku da postavim dva pitanja. Imate li ikakve pokazatelje, sugestije sa drugim kantonima kad se tiče obrazovanja i upisne politike i u upisne škole i na fakultete?

Počeli ste nabrajati rekli ste Zenički Univerzitet ima 8 fakulteta. Vi ste pomenuli samo mašinstvo i metalurgiju. Dokle se došlo sa reformom, transformacijom Zdravstvenog fakulteta u Medicinski, ima li nade da on zaživi da nam učenici, studenti ne idu u druge kantone. Šta mislite učiniti na tome da ne školujemo kadrove koji će sutra ići u Njemačku?

Malik Ćabarabdić, Prorektor

Prvo pitanje upoređenje sa upisnom politikom u drugim kantonima. Nemamo neke konkretne podatke, ali je činjenica da u zadnji godinu dana naročito zadnji upisni rok da je na svim Javnim univerzitetima u BiH u svih 8 značajno opao upis na prvu godinu studija. Dakle, čak 40-60% na nekim Univerzitetima. Kod nas je nekih 20% na Univerzitetu u Zenici bio pad upisa, ali od prilike su to neke nezvanične brojke.

Drugo pitanje vezano za fakultete, ja sam nabrojao ova tri tehnička fakulteta, to su Mašinski fakultet, Politehnički fakultet, Metalurško-tehnološki fakultet kako se sad zove, tu imamo Ekonomski fakultet, Filozofski fakultet, Pravni fakultet, Islamska pedagoška akademija i pomenuli ste imali smo do prošle godine Zdravstveni fakultet koji je pretprošle godine upisao prvu generaciju opće medicine i koji se sada naziva Medicinski fakultet. Vrlo perspektivan i nadam se da će nas naš osnivač podržati u daljem razvoju ovoga, jer je interes dosta veliki za ovaj fakultet. Naravno još imamo dosta kadra sa strane koji tu rade, ali nadamo se da će uz pomoć osnivača taj fakultet također razviti jedan respektabilan fakultet i da će naša Kantonalna bolnica prerasti u Univerzitetski klinički centar, što je preduslov za dalji razvoj.

Predsjedavajuća OV, ukoliko se slažete ja bih sazvala kratko Kolegij, napravila jednu pauzu nakon čega ćemo ponuditi Općinskom vijeću zaključke na usvajanje i da možemo privesti Tematsku sjednicu kraju.

Pauza za Kolegij OV

Predsjedavajuća OV, Iskoristiti ću priliku da iznesem tri zaključka Kolegija, svima se zahvaljujem na iscrpnoj diskusiji, očekivali smo da će ova sjednica trajati i duže, pročitat ću vam tri prijedloga zaključaka, obzirom da je teško bilo sumirati sve zaključke koji su izneseni danas na sjednici, mi smo to formulisali ovako:

1. Pitanje obrazovanja i upisne politike potrebno je rješavati sistemski i multidisciplinarno.
2. Pitanje demografskog razvoja treba zauzeti važno mjesto u politikama svih nivoa vlasti.
3. Uzeti u obzir sve iznesene sugestije i prijedloge na današnjoj Tematskoj sjednici od svih učesnika u diskusijama, sve sumirati, nakon što se završi zapisnik sa ove Tematske sjednice, sazvati sjednicu Kolegija prije održavanja naredne sjednice Općinskog vijeća koji će sve te zaključke još jednom pročešljati, analizirati i formulisati za slijedeću sjednicu Općinskog vijeća kada će se prijedlozi zaključaka dati na usvajanje ovom Općinskom vijeću.

Usvojeno jednoglasno

Nakon toga zaključujem Tematsku sjednicu Općinskog vijeća, a na zahtjev Kluba SDA napraviti pauzu od sat vremena za ručak, a potom nastavljamo sa redovnom sjednicom Općinskog vijeća.

Završeno u 12,15 sati.

Zapisničar,
Nisveta Bašić

Sastavni dio zapisnika čini tonski zapis, a CD cjelokupne sjednice dobit će sve političke stranke koje participiraju u Općinskom vijeću Maglaj.

